

«Askotan azaldu behar izan dugu adituak garela lan honetan, badakigula»

EIDER SANCHEZ HERRERO ETA MAIDER ALBERICH INTXAUSTI
EKINTZAILEAK

ERAKUSKETAK

AMAZONIAK. ANTZINAKO ETORKIZUNA

San Telmo Museoa
Apirilaren 12a arte

GAUR

OHARRA: ARTISTAK EZ DU BISITARIK NAHI AYESTARAN ANAIK Okendo K.E. (Areto zaharra)

Maiatzaren 8a arte

GAUR

LAUAXETA. AMETSEN EGILEA

Ernest Lluch K.E. (0 solairua)
Martxoak 13 - Apirilak 13

DANTZA

YOU HAVE AN INNER WORLD, AND SO WHAT?

LA SENIOR DE LARRUA
Gazteszena (Egia)
Martxoak 07. 19:30

BLOODY MOON BY MARINA MASCARELL DANISH DANCE THEATRE dFERIA

Victoria Eugenia
Martxoak 13-14. 13: 20:30 / 14: 18:00

+ KULTURA

EMAKUMEEN XXXVIII. ASTEA

Intxaurrondo K.E.
Martxoak 06-12
donostiakultura.eus/intxaurrondo

GAUR

ANTZERKIA

ARIZONA TXALO PRODUKZIOAK dFERIA

Antzoki Zaharra
Martxoak 13. 20:00 ● euskara

XXXII. DFERIA ARTE ESZENIKOEN FERIA

Donostia
Martxoak 14-18
dferia.eus

R & J LA DRAMÁTICA ERRANTE

Antzoki Zaharra
Martxoak 19. 19:00 ● euskara

BI BASO BAT UR METROKOADROKA

Gazteszena (Egia)
Martxoak 21-22. 19:30 ● euskara

LITERATURA

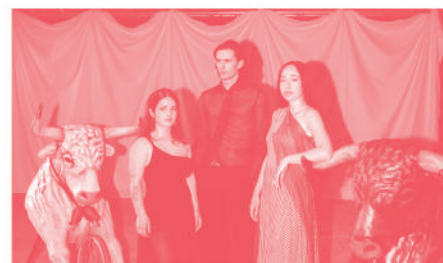
MAITE FERNANDO ARAMBURU

Liburu aurkezpena
Ernest Lluch K.E.
Martxoak 09. 19:00 ● gaztelania
Aurkezlea: Iñigo Urrutia

POESIALDIA

San Telmo Museoa, Ernest Lluch K.E.,
Liburutegi Nagusia
Martxoak 10-18

MUSIKA

GURE AHOTSAK EMAKUME MUSIKARIEN ZIKLOA

06
MIRUA
GAZTE ETA LORIOS
Antzoki Zaharra . 19:30

GAUR

07
NEOMAK
LAZTURAK ORBAIN
Victoria Eugenia. 19:30

DONOSTIA PROG-TECH METAL FEST

PERSEFONE + HILOTZ +
MISE EN ABYME
Larratxo K.E.
Martxoak 07. 20:30

XIBEROOTS + MALOA BROTHERS

DKLUBA
Intxaurrondo K.E.
Martxoak 21. 21:00

JOHN GRANT

Victoria Eugenia
Martxoak 22. 19:30

ZINEMA

EL MAYOR Y LA MENOR (THE MAJOR AND THE MINOR, 1942)

NOSFERATU: BILLY WILDER
Tabakalera
Martxoak 11. 19:00
● ingelesa, azpitituluak gaztelaniaz

«Ez dago hemen
liskar pertsonalik.
Ez dago ezezko
itsurik. Badago
eskaera argi eta
legitimo bat:
berdintasuna
ez dadila
hitzetan geratu»

Ez da lokal bat; borondate politikoa da jokoan dagoena

Donostiako Emakumeen Etxearen egoitzaren inguruko eztabaida ez da metro karratuen azia. Ez da bulego baten tamaina edo eraikin baten kokapena. Auziaren muina politikoa da: lehenetasunaren azia da.

Hamabost urte baino gehiagoz behin-behinekotasunean iraun ondoren, proiektua berriz ere bere behar errealek asebetetzen ez dituzten proposamenen aurrean jarri da. Ez gara kapritxoek ari. Ezta neurrigabeko eskakizunez ere. Oinarrizko baldintzez ari gara: aholkularitza espezializatua eskaintzeko, talde terapiak egiteko, prestakuntza eta batzarrak antolatzeke, komunitatea ehuntzeko. Horretarako pribatasuna behar da, espazio egoia eta hiriaren erdigunean kokapen duin eta esanguratsua.

Indarkeria pairatu duten emakumeekin lan egiten duen proiektu bati bulego ireki bat proposatzen zaionean, arazoa ez da teknikoa. Arazoa da ez dela ulertzen zertan ari den proiektua. Berdintasunarekiko hiriaren konpromisoa sinbolizatzen duen ekipamendu bati erdigunetasunik eta balio sinbolikorik gabeko kokalekuak eskaintzen zaizkionean, galdera saihestezina da: benetan zer leku du Emakumeen Etxeak udal agendan?

2023an, osoko bilkurak behin betiko kokapena onartu zuen. Baina onartutakoa ez da gauzatu. Eta bitartean, proposamen berriek, berriro ere, behin-behinekotasunera itzultzen dute Etxea. Behin-behinekotasuna luzatzen denean, ez da egoera neutral bat: erabaki politiko bat da.

Badago, gainera, beste kontu bat: barne demokraziaren errespetua. Emakumeen Etxea asanblada bidez antolatzen da, kolektiboki erabakitzen du. Proposamenak publikoki iragartzea kolektiboak eztabaigatu aurretik ez da komunikazio hutsa; presio modu bat da. Eta presio horrek hamarkadetako ibilbidea eta zilegitasuna duen mugimendu sozial baten autonomia kolokan jartzen du.

Ez dago hemen liskar pertsonalik. Ez dago ezezko itsurik. Badago eskaera argi eta legitimo bat: berdintasuna ez dadila hitzetan geratu. Berdintasuna azpiegiturretan islatu dadila. Baliabideetan. Espazio duinetan.

Hiri batek zer babesten duen eta zer lehenesten duen, horrek erakusten du zer den. Donostiak berdintasuna erdigunean jarri nahi badu, erdigunean kokatu behar du Emakumeen Etxea ere, egonkor, ikusgarri eta duin. Gainerakoa aitzakia da. Eta berdintasunarekiko konpromisoak ez du aitzakiarik onartzen.

**IRUTXULOKO
HITZA**

📍 Ametzagaña, 19, behea, 20012 Donostia

☎ 943-46 72 36

✉ donostia@hitza.eus

Irutxulo.hitza.eus

Argitaratzailea: Donostiako Hedabideak S.L.

Lege Gordailua: SS-226-05

Azaleko argazkia: Joseba Parron San Sebastian

Zuzendaria: Beñat Parra Rodriguez

Erredakzioa: Inaxio Esnaola Aranzadi, Maitane Aldanondo Gabilondo, Nagore Garmendia Artano, Xalba Ramirez Cruz

Kudeatzailea: Naike Usabiaga Urruzola

Publizitatea: Aizpea Aizpurua Arroio

aaizpurua@hitza.eus · 688-60 71 08

Diseinatzaileria: Oier Arribas Ciria

Sustapena: Andrea Bosch Alfaro

Donostiako Hedabideak SL:

Proiektua diruz laguntzen duten erakundeak:

Esnatu lurra, esnatu

Pasatu dira jada inauteriak. Bukatu dira Añorgako dibertimendu eta komeriak. Lurrari esnatzeko egin diogu kantu, hemendik hasita Mauleraino, Atharratzetik Markinaraino, koko eta zirtzilak biderkatuz.

Udaberria ate joka dugu eta, lurra, esnatu baino, lozorroan sartuta dago. Lozorroan baino, sedazio fasean. Bizitza ederrerako lehengai guztiak eman zizkigun lurrak: jakiak, eguzkia, ura, emozioak, inteligenza, artea, sagardoa eta arin-arina, besteak beste. Bizitza ederrerako lehengai guztiak eman dizkigun arren, aukeratu dugu beste bide bat: erra eta gerra.

«Zementuaren kontrako frontea antolatu!», diote Lurraren Altxamenduek. Zementuaren kontrakoa eta bakearen aldekoa. Esku guztiak beharko ditugu mundu berri bat eraikitzeko. Alegia, lurra esnatzeko. Aizkorak zorroztu beharrean, lore baratzetan jarriko bagenu indarra?

✎ Xalba Ramirez Cruz

📷 Joseba Parron San Sebastian

**MAIDER ALBERICH INTXAUSTI
ETA EIDER SANCHEZ HERRERO**
EKINTZAILEAK

«Guretzat, ekitea ezezkoei aurre egitearen prozesua izan da»

Maidar Albrich Intxaustik (Gros, 1987) eta Eider Sanchez Herrerok (Antigua, 1986) beren bizitza eraldatu zuten 2016an, lana utzita, ekitea erabaki zutenean. Naru Intelligence eratu zuten, pazienteak erdigunean jarrita, onkologia gaixoengan eragin positiboa izango zuen teknologia garatzeko. Oztopoak ez zaizkie falta izan, baina bidea urratzen ari dira.

📍 Maitane Aldanondo Gabilondo
📷 Joseba Parron San Sebastian

Naru Intelligence sortu aurretik, zein zen zuen ibilbidea?

Eider Sanchez Herrero (E.S.H.):

Biok nahiko ibilbide osagarria egin dugu. Telekomunikazio ingeniariak gara eta ibilbide profesional osoa arlo medikoan adimen artifizialeko sistemak garatzera bideratu dugu. Nire kasuan, informatika masterra egin nuen eta doktoregoa medikuei erabakiak hartzen laguntzeko sistemetan, bereziki, onkologian neukan proiektu batean. Eta zazpi urtez, Vicomtech teknologia zentroan lan egin nuen. 2016an erabaki nuen ikerlari lana aldatzea eta ekitea.

Maidar Alberich Intxausti (M.A.I.):

Biok Tecnunen ikasi genuen, maila desberdinetan, eta ez genuen elkar ezagutu. Master bana egin nuen ingeniaritza biomedikoan eta datu genomikoen analisian. Beste leku batzuetan ibili ondoren, Vicomteche-ra heldu nintzen, eta hor elkar ezagutu genuen, Eiderren ildoko proiektu batean. Momentu berean pentsatu genuen ikerketa alde batera utzi, eta pazientearengana gerturatzea.

Zeri erantzun nahi zenioten?

E.S.H.: Pazienteengan positiboki eragin nahi genuen. Gaixo guztietatik ikasten duen teknologia bat sortu

nahi genuen, ahalbidetuko zuena paziente onkologikoek beren tratamenduan jarraipen hobea izatea. Gure kasuan, motibazio familiarak ere bagenituen, minbiziari lotuta. Abordatzea bikoitza da: batetik, software bat eraiki dugu onkologia pazienteentzat eta ospitaleko profesionalentzat, eta bestetik, datu medikoen tratamendua egiten dugu.

Izenak ere lotura du izanarekin.

E.S.H.: «Naru» hitz japoniarra da, transformazioa, birjaiotzea esan nahi du. Maidar eta bioi asko gustatzen zaigu Japonia eta gure esentzia ere transmitituko zuen zerbait nahi

 naru

genuenez, hitz japoniar bat egokia iruditu zitzaigun.

M.A.I.: Esaten erraza da, beste hizkuntzetan ere. Kosta zitzaigun aukeratzea...

Ekitea ere ez zen erraza izango...

E.S.H.: Ez, ez da prozesu erraza; erru-siar mendi baten modukoa da. Une hobek eta okerragoak daude, eta okerrago egoteak beti laguntzen dizu aurrera egiten.

M.A.I.: Hasieran, ideia bat geneukan eta horrekin hasi ginen kontrastea egiten. Paziente askorekin hitz egin genuen, minbizia gaitz zutenak, industria farmazeutikoko arduradunekin, ospitaleko mediku, gerente...

E.S.H.: Merkatu baliozkotzean askotariko eragileekin hitz egin genuen gure balio proposamenaz, eta beti ezezkoak jasotzen genituen. Guretzat, ekitea ezezkoei aurre egitearen prozesua izan da; baina nahiz eta ezezkoena izan, positiboa izan da eta hala behar zuen izan. Ekiteak

erresistentzia eta irmotasun handia eskatzen du; bion artean talde ona osatu genuen eta elkarri lagundu genion. Hamar urte geroago, horrela jarraitzen dugu.

Beldurrik izan al zenuten?

M.A.I.: Guk bai eta ingurukoek ere. Esan genuenean lana utzi eta ekitera gindoazela, gure familiek ulertu zuten; baina ingurukoek, lagunek, esan ziguten: «Baina lan bat duzu, egonkorra...». Familian bizi izan ditugu minbizi kasuak eta ikusi dugu nolako bizi kalitatea duten. Horretan lagun genezakeela ikusteak bultzatu gintuen. Ingurukoek pixka bat beldurtu gintuzten, baina aurrera jarraitu dugu familiaren babesa izan dugulako. Hori gabe, ezinezkoa da.

E.S.H.: Familiaren eta bikotekideen babesa ezinbestekoa izan da. Lana utzi genuen, ezer kobratu gabe hasi ginen, enpresan inbertsioa egin genuen... Konstantziarekin eutsi diogu.

Zein izan da hamar urteotako erronkarik zailena?

E.S.H.: Lehen babesak lortzea: bai bezeroak, bai finantziarioa. Gure ideia ez zetorren ezerezetik, gure ibilbide profesionalean zazpi urte generamatzan arlo horretan lanean. Naru sortu genuenean, adituak ginen gure alorrean; baina zailena baiezkoak lortzea zen. Osakidetzarekin lan egin genuen eta bere babesa oso garrantzitsua izan zen, balio handia ematen diogu; baita bazkide berrien eta erakundeen aldetik jaso dugunari ere, diru laguntza eta bestelakoen bidez. Ezinbestekoak izan dira Naru aurrera ateratzeko.

Hemen, jaioterrian, ekin duzue. Inoiz pentsatu al zenuten beste nonbait egitea?

E.S.H.: Ez. Argi geneukan enpresa Donostian sortu eta bertan haztea nahi genuela. Pazienteengan eragin nahi dugu, mundu osokoengan; baina, lehenik, etxeokoengan. Hemen, gure

MAIDER ALBERICH INTXAUSTI
NARUKO ZUZENDARI TEKNOLOGIKOA

«Familian bizi izan ditugu minbizi kasuak eta ikusi dugu nolako bizi kalitatea duten. Lagun genezakeela ikusteak bultzatu gintuen»

«Gara dezakegu tresna bat medikuen lana pixka bat errazteko, baina gure ikuspuntutik, AA laguntza besterik ez da»

alorrean ezagutza asko dago, unibertsi-tate asko daude, datuei eta osasunari buruzko ikerketa zentroak, ospitaleak... Badago ekosistema apropos bat hau sortzeko, eta ezin genuen imajinatu, orain ere ez, leku hobeago bat.

M.A.I.: Hemen, hasieran aurrera egiteko laguntzak ere badaude. Beste leku batzuk eta beste ekintzaile batzuk ezagutu ditugu, eta...

E.S.H.: Hemen oso eratuta dago ekosistema. Noski, finantzaketa pribatua oso garrantzitsua da, baina baita finantzaketa publikoa ere.

ASPEGIren enpresaburu saria jaso berri duzu, Eider. Zer da zuentzat?

E.S.H.: Balioetsi egiten du hamar urteotan egindako esfortzu eta sakrifizio guztia. Lan asko egin dugu eta hori aitortzea hunkigarria da. Saria niri eman didate, baina proiektua bion artean eratu dugu eta erabaki nagusiak elkarrekin hartu ditugu. Elkarlan bat da eta saria ere partekatua dela uste dugu.

M.A.I.: Emozioa. Horrelako sari batek ikusgarri egiten laguntzen digu, baina baita guk egindako ahaleginak ere, atzean utzi dugun esfortzu guztia.

Maskulinizatutako sektore batean emakumezko eta gazte izateak zailtasun gehigarriak ekarri al dizue?

E.S.H.: Bai, batez ere, hasierako babesak lortzeko puntuak galarazten zizkigun. Askotan azaldu behar izan dugu adituak garela lan honetan, badakigula. Orain, uste dut gauzak aldatu direla, demostratzeko aukera izan dugulako. Orokorrean, alborapen hori badago.

Eta sektorean? Ordutik hona, bila-kaerarik nabari al duzue?

E.S.H.: Galdera zaila. Baietz esango nuke, hala ere, askotan Maider eta biok gutxiengo gara zenbait arlotan. Pena da. Gizartearen irudikapenean gauza askotan aurrera egin dugu, baina gero zenbakietan ez da islatzen. Barrerak ireki egin dira, horretan aurreratu da; baina emakume gehiago behar dira gradu hauek ikasten, eta karrera profesionaletan, lidergo postuetan.

Emakume izateak ekarpen berezi-rik egiten al dio zuen enpresari?

E.S.H.: Beti diogu dibertsitatea garrantzitsua dela erabakiak hartzeko, ez soilik enpresa munduan, baizik eta orokorrean, gizartean. Enpresa sortu genuen eragin bat izateko pazienteengan, eta aldi berean, lan-gileengan ere eragin nahi genuen. Saiatu gara beti dibertsitatea kon-tuan hartzen erabaki prozesu osoan eragin horiek sortzeko.

Zuen bizipenean oinarrituta, zer aholku emango zenioke arlo honetan ekin edo lan egin nahi duen emakumezko edota neska gazte bati?

E.S.H.: Niri erreferenteak falta izan zitzaizkidan, nituenetan ez nintzen islatuta sentitzen. Ez nekien arlo teknologikoan emakume ekintzaileak zeudenik, ez nituelako ezagutzen; eta asko daude. Momentu batean pentsatu nuen aldatu behar nuela. Urteotan eta Maiderrekin ikasi dut garrantzitsuena dela aurkitzea zaren modukoa izatea-gatik eta egiten duzuna egiteagatik

LAIA
ABOKATUAK

Tel.: 943-42 92 27 / 688-61 35 30
Mundaiz bidea, 10, 24A, 20012 Donostia

Tel.: 943-27 97 96

Bazkariak

babestuko zaituen norbait. Aholku bat eman beharko banio, esango nioke erreferenteak bilatzeko. Hemen, Gipuzkoan bertan, asko daude.

M.A.I.: Orain ezagutzen ditugu, baina egia da, lehen, duela hamar urte, nik ere ez nuela erreferentziarik, eta poliki-poliki joan gara ikusten. Nik esango nioke besteen esperientziak entzutea oso garrantzitsua dela. Askok lagundu digu. Guk hasieran beldurra genion hitz egiteari, laguntza eskatzeari... Askok entzun behar da eta laguntza eskatu. Hemen badauzkagu baliabideak, jendea dago, joan zaitezke beste emakume batengana, beste arlo batekoa bada ere.

E.S.H.: Guri asko lagundu digute, eta orain, oso irekiak gaude laguntzera.

Ekintzaile gisa, kontziliaziorako aukerarik ba al duzue?

E.S.H.: Gakoa bikotearen erantzukidetasuna da, eta babesa edukitzea, bai familiarena, bai lagunena. Pertsona bakar moduan ezin dugu mila gauza egin eta zatitu, baina babesa izanda kontziliazioa errazten da. Eta noski, enpresak aukera malguak eskaini behar ditu, eta Narun, baditugu.

M.A.I.: Narun, pertsonak garrantzitsuak dira guretzat. Edozer daukagula, kontziliatzen saiatzen gara, eta hori denontzat bermatzen.

'Big data' eta adimen artifiziala (AA) baliatzen dituzue. Beste teknologia batzuen aldean, zer aukera ematen dizkizute?

E.S.H.: Paziente baten gertaera kliniko, emaitza... guztietatik, ospitale bate-

ko paziente guztietatik, eta ospitale desberdinetako paziente guztietatik ikasteko baliatzen ditugu. Populazio handietatik ikasi nahi dugu, ondorio baliagarriak ateratzeko. Adibidez, minbizi minoritario batean, Gipuzkoan, hamar pertsonaz ari gara; baina Europara eramanda, gaixo kopurua adierazgarriagoa da eta atera daitezkeen ondorioak baliagarriagoak dira estatistikoki protokolo medikoak egiteko. Hortaz, ahalbidetu egiten dugu analisi horiek populazio handietara eramatea.

Aiatech plataforma garatu duzue. Zertarako balio du?

E.S.H.: Ahalbidetu egiten du herrialde askotako, ospitale askotako paziente askoren datuak aztertzea, ospitale bakoitzak datu horiek partekatzeko beharrik izan gabe. Modu honetan, datuen etiketik tiraka, paziente askori buruz ikastea ahalbidetzen dugu, paziente horien eskubideak gordez eta datu horiek ospitale bakoitzaren esparruan mantenduz.

Datuen etika hori gaur egungo datuen industrian ez da ohikoa, baina guri funtsezkoa iruditzen zitzaigun. Horrek eragina du negozio mailan, ez da negozio tamaina bera; baina guk eratu nahi genuen enpresa bat hori kontuan hartuko zuena eta ahalbidetuko zuena emaitza pazientearen onurarako izateaz gain, kalterik ez egitea. AEBetan datua ez da pazientearena, Europan, bai; ospitaleak kudeatzen du. Modu horretan eta pazientearen eskubidea galdu gabe, ikerkuntza globale-taran ere aplikatu dezakegu.

“

EIDER SANCHEZ HERRERO
NARUKO ZUZENDARI OROKORRA

«Garrantzitsua da aurkitzea norbait zaren modukoa izateagatik eta egiten duzuna egiteagatik babestuko zaituena»

“

«Proiektua elkarlan bat da eta saria ere partekatua dela uste dugu»

Elkarlana

XXI mendean, elkarlanean aritzea da komunitate berdinzalegoak, oparagoak eta jasangarriagoak eraikitze gure modua.

Albaola Itsas Kultur Faktoria

1.200.000 pertsonako taldea gara, eta sinesten dugu badela komunitatea, enpresa, kultura, aurrerapena eta banka egiteko beste modu bat.

LABORAL
kutxa

Bada beste modu bat

Step Oncology ere sortu duzue. Zer da?

E.S.H.: Software bat da. Tratamenduan dagoen pazienteari aplikazio bat eskaintzen diogu, ospitaletik kanpo dagoenean gertatzen zaion guztia ospitaleari modu erraz batean esateko. Askok landu dugu edozeinek oso erraz uler dezan eta probatu dugu gazte eta helduekin. 80 urteko pertsonekin probatu dugu eta aurretiazko formakuntzarik gabe gai

izan ziren klik bidez bere medikuari esateko gertatu zaiena: sintomak, konplikazioak, nola sentitzen diren... Software honek kategorizatu egiten du ospitaleko paziente guztiek adierazitakoaren larritasuna, eta lehene-tsi egiten ditu pazienteak, larri zeintzuk dauden, arreta zeintzuek behar duten... Hala, egungo egitura moldatu eta pertsona gehiago kontratatu beharrik gabe, atentzio pertsonali-

zatuagoa eman diezaiekete, inpaktu handia sortuz beren arretan.

Non erabili duzue?

E.S.H.: Lau herrialdeetako 50 ospitale baino gehiagorekin eta 20.000 pazien-te baino gehiagorekin lan egin dugu. Ospitale askotan probatu dute balioz-kotze prozesuan; eta estudio garrantzitsuenetako bat Donostia Ospitalean egin dugu, urte eta erdiz, 110 pazien-terekin. Duela hilabete batzuk bukatu

Altza Pasealekua, 43
20017, Donostia
943-89 92 49
altzabhi.hezkuntza.net

zen eta oso emaitza onak izan zituen; bai pazienteen, bai profesionalen asebetetze maila oso altua izan zen.

Egun, AA denon ahotan dago, baina hasi zinetenean ez zen horrela.

E.S.H.: Orain, AA sortzailearekin – ChatGPT, Gemini... – gizarte osora iritsi da, eta horrek jarri du denen ahotan. Nahiz eta egia den sektore batzuetan beldurra sortu duela, oraindik ez dago ezagutza askorik. Gerta daiteke jende askok ondo landu gabe baliatzea,

eta oso beharrezkoa iruditzen zaigu gizartea kontzientziatzea. Medikuntza moduko alorretan aplikatzen denean, ondo begiratzea zer den AA hori, nork eraiki duen, zein den bere politika, non dauden datuak... AAri buruz hitz egiten dugunean, askotan, algoritmoetan pentsatzen dugu; baina garrantzitsuena beti dira datuak. Nola kudeatu dituzten, zeinenak diren, onarpena duten... eta gero, algoritmo edo gailu horiek balidazio klinikorik pasatu duten.

Hor neurtzen da pazienteei kalterik egiten dien, zeintzuk diren arriskuak. Hori ondo landuta eta aztertuta egotea garrantzitsua da pazienteari modu seguru batean emateko. Guk lantzen duguna ez da AA sortzailea, tradizionala baizik; modelo matematikoekin eta abar.

EIDER SANCHEZ HERRERO
NARUKO ZUZENDARI OROKORRA

«Emakume gehiago behar dira gradu hauek ikasten eta karrera profesionalean, lidergo postuetan»

M.A.I.: AA duela asko existitzen da, baina Narun egiten dugun guztia balidatu behar dugu. Gure helburua pazienteen seguru egotea da. Informazioa jasotzeko dugun sistema, adibidez, gailu medikoa da, eta Sendagaien Agentziaz datoz erregulazioa ikus-tera. Balidatu ahal izateko prozesua luzea da. Ez da laguntza sistema bat, baina, hala ere, entsegu klinikoa pasatu du, zertifikazioak, auditoriak urtero... Europan, AA legedia erregulatzen ari dira; gauza asko egin ditzake, baina ildo bat jarraitu behar du.

Zalantza edo errezelarik topatu al duzue bidean?

E.S.H.: Bai, beti. Bietatik topatu dugu. Baita ezagutza faltagatik galdera garrantzitsuak ez dizkigutela egin ere. Toki batzuetan ezagutza falta da erabakia ondo hartzeko, alderdi guztiak kontuan hartuta. Horregatik, egiten ditugun proiektuetan beti saiatzen gara formakuntza edo aholkularitza zerbitzua ere ematen.

Zenbatetan galdetu dizute zuen tresnak sendagilea ordeztuko ote duen?

M.A.I.: Askotan [barrez]. Ez dugu aurreikusten medikuak edo beste edozein espezialitatekoak desagertzerik. Gara dezakegu tresna bat beraien lana pixka bat errazteko, baina gure ikuspuntutik, AA laguntza besterik ez da.

E.S.H.: Medikuntza oso zaila da. Egunez egun gehiago dakigu gaixotasunei buruz, tratamendu berriak sortzen dira... Ez da erraza medikuen lana, orokorrean, osasungintzako profesionalena. Arazoa da lan gainkarga dutela, gairidituta daudela. Sistemak ez dira guztiz jasangarriak ez badira laguntzak jartzen. AAK lagun dezake beraiek baliorik gehitzen ez duten zereginak automatizatzen; baina pazientearekin harremana, artatzea, ondo ikustea... horiek jarraituko dute pertsonen zeregina izaten. AA lagungarria izango da dauden pertsona horiek –asko ez direnak dagoen lan guztiarentzat–, ahalik eta lan hobea egin dezaten, hutsegite gutxiagorekin.

Enpresa 2017ko otsailean eratu zenuten, baina hamar urte dira ekin zenutenetik. Hastapenetan espero zenuten tokian al zaudete?

E.S.H.: Hasi ginen biok, ezer gabe. Ideia bat geneukan eta espektatiba bat sortu nahi genuenari buruz. Beldur batzuk ere. Espero genuen enpresa sortzea; gero, egunerokoak aurrera eramaten zaitu eta orain bada unea atzera begiratzeko.

M.A.I.: Zenbat gauza lortu ditugun! Oso garrantzitsua da ekipo oso-oso on bat daukagula, joan gara talde oso on bat sortzen. ASPEGI saria eman zizutenean hitz egin genuen honetaz, zenbat gauza lortu ditugun bide honetan. 23 pertsona... Gu biak hasi ginen!

E.S.H.: Garrantzitsuena bidean topatu ditugun pertsonak dira, ekipora gehitu

Gipuzkoako Emakume Profesional, Enpresari eta Zuzendarien Elkartearen sari banaketako irudia.

direnak, baita langile izan gabe babesa eman digutenak ere. Helburu dezente bete ditugu eta azken urtean enpresa profesionalizatzen joan gara, eta, ondorioz, lortu dugu merkatu aukera handiago bat ikustea gure teknologia-aren beste aplikazio batzuekin. Gure helburua da enpresa handiagoa izatea eta paziente gehiagorengan eragin positiboa izatea. Horra zuzendu gara eta inbertsioa bilatzen ari gara hazkunde hori Donostiatik egin ahal izateko.

Aitortzak ere izan dituzue bidean.

Zein nabarmenduko zenukete?

E.S.H.: Esango nuke hiru izan direla

inpaktu gehien izan dutenak: lehena, 2018an, Pfizer fundazioak emandako aitortza: Bostonera (AEB) joateko aukera izan genuen Naruren eskalagarritasuna ondo aztertzeke eta Europako merkatuan fokua jartzen lagundu zigun. Gero, Enpresa Ekintzaile saria jaso genuen 2019an, Donostia Sustapenak eta aldundiak emandakoa. Horrek ikusgarritasun handia eman zigun; eta iaz, Roche farmazia enpresaren sari bat jaso genuen onkologian. Ikusgarritasuna eman zigun eta lagungarri izan zitzaigun, adibidez, azken hazkundearen hasiera izateko. ●

MARTXOAK 8 EMAKUMEEN NAZIOARTEKO EGUNA

Eman tokia berdintasunari

Emakumeen eskubideak esparru guztietara zabaltzen jarrai dezagun.

araba *álava*
foru erkundeak diputazioak foruak

Bizkaia
foru erkundeak diputazioak foruak

GIPUZKOA
foru erkundeak diputazioak foruak

EUEL
foru erkundeak diputazioak foruak

Julen Egaña da Añorgako duatloiaren antolatzaile taldeko kideetako bat. **INAXIO ESNAOLA**

Añorgako duatloia egiteko hiru aukera, bosgarren ekitaldian

Etzi, hilak 8, Añorga Kultur eta Kirol Elkarteak bosgarren duatloia egingo du. Zenbakia borobiltzeko, hirugarren modalitatea estreinatuko dute: txandakako herrikoia. Noski, beste bi aukerak mantendu dituzte.

Inaxio Esnaola Aranzadi

Korrika, bizikletan eta korrika. Hori da Añorgako duatloiaren ordena. Bosgarrenez egingo dute horrela, eta inoizko partaidetza handiena izango da. «Astelehenean itxi genuen izen ematea, eta 200 baino gehiago dira parte hartuko dutenak, hiru modalitatetan banatuta», nabarmendu du Julen Egañak. Añorga Kultur eta Kirol Elkarteko

triatloi taldearen arduraduna da, eta Añorgako duatloiaren sortzaile eta antolatzaileetako bat.

Aurten ere, proba Añorgako kale eta ingurune naturaletan egingo da, eta helburua hasierako berbera izango dela berretsi du Egañak: «Añorgan bizitza eta komunitatea sortzea. Beste eragile zein elkarteek bazkariak, bertso saioak, txapelketak eta beste

antolatzen dituzte. Guk, berriz, hau da eskaini ahal duguna: guk Añorgarentzat sorturiko duatloia». Igandea iristeko gogotsu dago, Añorgan sentitzen den «energia berezia» delako gehien gustatzen zaiona.

Duatloia bost lagunen artean antolatzen duten arren, Añorga osoak haiekin bat egiten duela dio Egañak. «Irailean hasi ohi gara prestatzen, pixkanaka, tramite asko egin behar direlako. Dena dela, data hurbildu orduko, herritarren interesa eta konpromisoa nabarmen hazten da. Komunitate oso errotua eta indartsua dugu Añorgan, eta, hein batean, haiengatik antolatzen dugu duatloia», azaldu du. Bestalde, ez du ukatu halako proba bat antolatzea «oso nekeza» dela: «Triatloi baterako entrenatzea baino zailagoa da. Halere, igande arratsaldean dena jasotzean, argi dut oso pozik eta gustura egongo garela harturiko lan guztiaren emaitza ikustean».

Mendeurrenaren legatua

Añorgako triatloi taldea 2012an sortu

zuten, Añorga Kultur eta Kirol Elkar-tearen baitan. Hasieratik, duatloi bat antolatzea zuten helburu. «Dena dela, halako proba bat antolatzeko ideia lehenagokoa da. Añorgako herri krosa antolatzen genuenean, bestelako proba bat egiteko ideia izan genuen. Lasterketa horren antolatzaile ia berberak gara duatloia sortu genuenak», aitortu du Egañak.

Inoizko partaidetzarik handiena izango du Añorgako duatloiak. 200 kirolari baino gehiago ariko dira korrika eta bizikletan

Hamar urte geroago, 2022an, egin zuten duatloia antolatzeko urratsa. «Añorgako elkarteak 100 urte bete zituen, eta bultzatu zen atal bakoitzetik zerbait berezia egitea. Mendeurrena behar genuen bultzada izan zen Añorgako duatloia sortzeko», gogoratu du Egañak. Ordutik, urtez urte proba hobetzeko ahalegin berezia egin dute, eta agerikoa da merezi izan duela. Batez ere, partaidetza etengabe hazi delako lehen edizio hartatik bosgarrenera.

Hirutik bat

Añorgako duatloia «berezia» dela uste du Egañak. Gipuzkoan soilik hiru dira antolatzen direnak; Añorgan, Andoainen eta Zizurkilan. Halere, Añorgakoa da ibilbide bereizgarriena duena, haren iritziz: «Auzoan zehar korrika eta bizikletan aritzeko aukera ematen dugu. Bi bira dira korrika, beste bi bizikletan, eta hirugarren bira bat korrika. Oso polita da, eta saiatu gara zirkuituak izaera horrekin diseinatzen».

Txirrindularitzako zirkuitua «are bereziagoa» iruditzen zaio: «Nola-bait, lotura bat dute orain ziklismo profesionalean hasiko diren udaberriko lasterketekin. Esaterako, Strade Bianche probarekin, hau ere, asteburuan, Italian. Guk hormigoia daukagu, Rezolari esker. Kutsu hori eman diogu, aldapatxoak sartuz, baina pasatu gabe.

Añorgako duatloiko bi partaide, ibilbideko aldapa gogorrek gaindituta. **ION ZUGASTI**

Hori bai, Errotazar bideko eta Pilategiko aldapak esanguratsuak dira. Igo moduan jaitsi behar dira. Dibertigarriak dira». Bestalde, aipatzekoa da txirrindularitzako zirkuitua pare bat aldiz aldatu dutela, baina iazko bera da.

Duatloia herrikoitzeko

Parte hartzeko modalitate bakarrenekin sortu bazuten ere, aurtengo Añorgako duatloiak hiru modalitate izango ditu. Hain zuzen ere, berritasun nagusia hirugarren modalitatea da: txandakako herrikoia. Bikoteka ariko dira izena eman dutenak; bata korrika eta bestea bizikletan. Hirugarren aukera sortzeko arrazoiak azaldu du Egañak: «Duatloia nola herrikoitu pentsatzen gabiltza. Gu ere kirolariak garenez, iruditzen zaigu jendeak beldurra diola duatloiari. Jendeak asko entrenatzen du, eta, batez ere, oso azkar egiten du korrika. Beraz, korrika motelago aritzen direnek azken postuan geratzeko aukera asko dituzte. Hori ez da herrikoia. Horregatik sortu dugu txandakako herrikoia».

Sprinta —5 kilometro korrika, 19,5

bizikletan eta beste 2,5 korrika— eta Super Sprinta —2,5 kilometro korrika, 9,5 bizikletan eta 2,5 korrika— dira beste bi modalitateak. «Super Sprinta iaz egin genuen estreinakoz, Euskadiko Triatloi Federazioak horrela eskatu zigulako. Batez ere, kadeteek ezin dutelako adinagatik Sprint distantzian lehiatu. Horrela ere, ibilbide laburragoa egin nahi duen orok egin dezake», azaldu du Egañak. Horrez gain, aipatzekoa da txandakako herrikoia soilik Sprint distantzian egin ahal izango dela.

Astelehenean itxi zen izena emateko epea, federazioak horrela eskatuta. «200 baino gehiago dira parte hartuko dutenak, baina lasterketa bezperan izena emateko aukera emango bagenu, gehiagok parte hartuko lukete», azaldu du Egañak.

Añorgako duatloia 10:30ean abiatuko da, eta soilik ikusi nahi dutenek, horretarako aukera izango dute. «Hirugarrenez, streaming bidez emango dugu Youtuben Quartan Produkzioak ekoiztetxeari esker. Añorgako Jolas Etxeko telebistan ere ikusi ahal izango da». ●

Ibaetako Infernua eremuan aurrera doaz etxeak eraikitze lanak.

Infernuko eta Loiolako Erriberako etxebizitzak eraikuntza azkartu dute

Eusko Jaurlaritzak Ibaetan babes ofizialeko 270 etxebizitza eta Loiolako Erriberan 83 zuzkidura etxebizitza eraikitze urratsa egin du udalak. Hemendik aurrera, lan horiek lizitatu beharko ditu Etxebizitza Sailak.

📷 Inaxio Esnaola Aranzadi

Donostiako Udal Gobernuak bi izapide onartu ditu etxebizitza publikoaren eraikuntza azkartzeko. Batetik, Eusko Jaurlaritzari obra lizentzia bat eman dio Loiolako Erriberan 83 zuzkidura etxebizitza eraikitze —adinekoentzat eta gazteentzat—. Bestetik, Donostiako Etxegintzari Ibaetako Infernua eremuko bi lursail laga dizkio, babesturiko 270 etxebizitza egiteko.

«353 pertsona edo familiari beren bizitza proiektua Donostian garatzen

jarraitzeko aukera emango diguten proiektuak onartu ditugu», nabarmendu zuen asteartean Jon Insausti alkateak. Erabaki horrekin, udalak hiriko etxebizitzaren arazoari «garrantzia» ematen diola gaineratu zuen.

Infernuko bi partzelen lagapenari esker, Donostiako Etxegintzak lehia-keta publikoa lizitatu ahal izango du, garapen berri horretan babes publikoko 270 etxebizitza eraikitze aukera emango duena. Horrekin batera, garapen horretan bultzada berezia eman-

go dio udalak etxebizitza tasatuaren modalitateari.

Beste desadostasun bat

Loiolako Erriberan, berriz, Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza Sailak 83 zuzkidura etxebizitza eraikiko ditu. Ordea, etxebizitza horien banaketak beste desadostasun bat sortu du EAJ-ren eta PSE-EEren artean. Berez, adinekoentzako eta gazteentzako izango direla dio bere garaian Etxebizitza Sailak eta udalak sinaturiko hitzarmenak. Halere, Jon Insausti alkateak asteartean iragarri zuen etxebizitza guztiak soilik irisgarritasun arazoak dituzten adinekoentzat izango direla. Batez ere, Bizigune programaren bidez etxebizitza lagatzen duten horientzat.

Etxebizitza Sailak, ordea, 83 zuzkidura etxebizitza horiek adinekoen eta gazteen artean banatuko direla berretsi du. Are gehiago, kopuru zehatzak eman ditu. 70 urtetik gorako adinekoentzako, bi gelako 28 etxebizitza eraikiko ditu. Aldiz, gela bakarreko 55 apartamendu egingo ditu gazteentzat. Legeak horrela dioelako egin da banaketa hori. ●

Txomiñeneko osasun zentroaren lanak 2027an bukatzea aurreikusten du alkateak

Arteleku plazako anbulatorio berriaren lanak aurrera doazen bitartean, Donostiako Udalak Txomiñeneko lursaila Eusko Jaurlaritzari doan lagatzea onartu du. Horrela, udal jabetzakoa izateari utzi dio, titulartasuna Jaurlaritzaren esku utzita. Gogoratu behar da, Osasun Sailak 9,4 milioi euro inbertituko dituela.

Goikoene kalearen ondoan dagoen eremuan ari dira lanean, eta osasun zentroaren eraikuntza 2027rako bukatzea aurreikusten du udalak. Horrela baieztatu zuen asteartean Jon Insausti alkateak, Tokiko Gobernu Batzordearen osteko agerraldian. •

Donostiako zerbitzua «eraginkorra, eskuragarria eta euskarazkoa» izatea eskatu dio Insaustik Uberri

Jon Insausti alkateak bilera egin zuen asteazken goizean Uber enpresako ordezkariekin, udal-etxean. Donostian ematen hasi diren zerbitzuen inguruko azalpenak jaso zituen alkateak, eta eskaera zehatz bat egin zion Uberri; hirian ematen duten zerbitzua «eraginkorra, eskuragarria eta euskarazkoa» izan dadila. Gainera, Donostian lanean hasteko lege esparruari buruzko informazio zabala eta zehatza eskatu zion Uberri. Konpainiak konpromisoa hartu du dokumentazioa emateko, udaleko zerbitzu juridikoek azter dezaten. •

Txaparreneko irisgarritasuna hobetu eta bizikletentzako aparkaleku itxi bat jarriko dute

Intxaurreondoko Txaparrene pasealekuko irisgarritasuna hobetuko du Donostiako Udalak. Horrekin batera, bizikletentzako aparkaleku seguru bat jarriko du. Bi jarduerak aurrera eramateko, 134.942 euroko aurrekontua onartu du udalak. Hiru hilabeteko epea ezarri du lanak egiteko.

Enurcoin enpresak idatzitako proiektuaren arabera, pasabide bat sortuko dute Txaparrene pasealekuan, Intxaurreondo kalearekin eta Zubiaurre pasealekuarekin duen elkargunean. Bizikletentzako aparkaleku estaliari dagokionez, hogeileku izango ditu, eta hiriko beste batzuen antzekoa izango da. •

Bentaberrin etxegabetu ditzaketen 510 familien defentsa egingo du Etxebizitza Sailak

Testa-Blackstone putre funtsak 2028ra bitarte mantenduko ditu Bentaberriko etxebizitzak alokairuak. Ordea, data horretatik aurrera gertatuko denarekin kezkatuta daude bizilagunak. Horren aurrean, Denis Itxaso Etxebizitza sailburuak adierazi du han bizi diren 510 familien «defentsa zorrotza» egingo duela.

Otsailaren erdialdean, putre funtsak bizilagunei jakinarazi zien alokairu kontratuen hurrengo berritze automatikoa izango dela azkena. Horrek 510 familien kezka sortu zuen, etxegabetze arriskuan egon daitezkeelako. •

AZGAk salatu du 800 euroko isunak jaso dituztela maiatzeko udalbatzarrera bertaratutakoei

Alde Zaharreko Gazte Asanbladak (AZGA) salatu duenez, hainbat kidek 800 euroko isunak jaso dituzte, 2025eko maiatzeko udalbatzarrean izandako istiluen harira. Zehaztu dutenez, egun hartan udal batzar aretora bertaratu ziren guztiek jaso dituzte isunak eta, beraz, guztira, 32.000 euroko zigorra jaso dute. Horrez gain, gogorarazi dute iazko abenduan deitu zituztela deklaratzera sei gazte gertakari horien harira —deklaratzeari uko egin zioten—, eta fiskalaren zigor eskaeren zain daudela: «Aurreratu genuen moduan, espetxe zigor eskaerak espero ditugu».

2025eko Maiatzaren Lehenean okupatu zuten Guardetxea Parte Zaharreko gazteek, eta bertan auzoko gaztetxea auzolanean ireki ostean, Donostiako Udalak eraikina husteko salaketa aurkeztu zuen. •

Errehabilitazioak

- Fatxadan isolamenduak
- Teillatu konponketak
- Zaharberritzeak
- Teillatuak

GIPUZKOAN, EUSKAL HERRIAN ETA INGURUKO PROBINTZIETAN.

jobilan.eus 620706936

JEXUX ARRIZABALAGA
FILOSOFOA

«Euskara herriaren identitatea da, nire identitatea, eta identitate hori gabe ez dago Euskal Herririk, eta independentziarik gabe ez dago Euskal Herririk, botererik gabe ez dago etorkizunik»

Hizkuntzak egiten gaitu

Herriak euskararen alde borroka egin izan ez balu, euskara ez litzateke existituko gaur egun hizkuntza moderno moduan. Guk ez daukagu botererik, estaturik, nahi dugun hizkuntza ezartzeko gizarte edo komunitate batean.

Alderdi ona bada gure hizkuntzaren existentziarako hizkuntza herriaren eskuetan egotea, ez da ona estaturik ez izatea etorkizunean bizirik segitu nahi badu, behinik behin.

Mundura irteterakoan konturatu nintzen nagusi ez zen beste hizkuntza bateko kide edo pertsona nintzela, ez nintzela mundu gehiena zen bezalakoa, mundu desberdin batekoa nintzela, beste gutxi batzuen moduan, hau da, nire mundua euskara zela, euskalduna nintzela; azken finean, ni euskara nintzela. Eta euskara banintzen, nire identitatea zutenekin batera nintzela komunitate batekoa.

Euskara herriaren identitatea da, alegia, nire identitatea, eta identitate hori gabe ez dago Euskal Herririk, eta independentziarik gabe ez dago Euskal Herririk, botererik gabe ez dago etorkizunik. Adibidez, une honetan Espainiako eta Frantziako epaileek erabakitzen dute noiz, nola eta non erabili dezakegun gure hizkuntza. Hau da, beste modu batean esanda, *nakolonista* (nazionalista, kolonialista eta inperialista) batzuen menpe gaude, nire lagun batek esaten duen moduan. Geu ere nazionalistak gara, baina

herri zapaldu batekoak eta, aldi berean, internazionalistak.

Noiz konturatu nintzen euskaldunok ez genuela botererik? Eskolara joan nintzenean, nire hizkuntza ez zen beste hizkuntza batean hitz egiten zidaten, eta ezagutzen ez nuen eta nirea ez zen hizkuntza batean hitz egiteko eta idazteko esaten zidaten. Hemen, gaur egunean, seme-alabak St. Patrick's English Schoolera eramaten dituzte guraso batzuek, baina, guraso horiek egiten duten aukera bat da; gurea ez zen izan aukera bat.

Gainera, hemen, Katalunian ez bezala, bertako jauntxoak, burgesak, salbuespenei salbuespen, inoiz ez dira izan euskararen alde jokatu dutenak. Hemengo burgesia erdaltzalea izan da nagusiki. Nire memorian, behinik behin, horrela izan da. Euskararen erabilpenarengatik, euskararen jabea herri xehea izan da. Euskara herriarena izan da eta da. Horregatik, euskararen aldeko defentsa lotuta egon da abertzaletasunarekin eta mugimendu sozialarekin.

Eta, orain, 1970eko hamarkadan bezala, aldaketa garaian omen gaude, eta erronka berrien aurrean. Azkenaldian, zenbait arlotan aurrera egin dugu; atxikimenduan, esate baterako, baina beste arlo batzuetan, gaitasunean eta erabilpenean, ez. Gaitasuna eta erabilpena erronka nagusiak ditugu, etorkinez betetako Euskal Herri berri honetan. Ea asmatzen dugun.

Uniformearen itzala

Euria ari du eta kaleak erdi hutsik daude. Pandemiak ekarri zuen egoera etorri zait gogora. Donostiako Parte Zaharrean ari gara paseatzen eta beltzez jantzita-ko gizon bat dator aurrez aurre gugana. Pertsona handia da eta sendoa. Robocop gisara doa oinez. Kiroldegian ordu asko pasatzen dituen horietakoa dirudi. Arretaz begiratu gaitu, baina aurrera jarraitu du. Ez du gugan interesik. Baina argi dago norbaiten bila ari dela, ari direla. Alerta sentsazioa sartu zait gorputzean, eta pilotakada hotsak entzuten hasi gara. Oihuak, korrika hotsak. Gehiegikeriak.

Donostian, azkenaldian, gero eta gehiago entzuten da hitz hau: segurtasuna. Eta, hobeto esanda, segurtasun falta. Albisteetan, udaleko diskurtsoetan, auzoetako solasetan. Eta, sarritan, erantzuna bera izaten da: polizia gehiago, kontrol gehiago, kamera gehiago. Hiri seguru baterako bidea hori balitz bezala. Segurtasun falta kolektibo berdinei botatzten diete bizkarrean. Hori da eskuin muturrak jarri duen markoa, jarrera erreakzionarioak sustatzen dituen. Ez dira gutxi diskurtso hori erosi eta bere egin dutenak... denon kaltetan.

Baina, nire esperientziatik, eta nire inguruko askorenetik, segurtasuna ez da horrela sentitzen. Izan ere, badira gorputz batzuk Poliziaren presentzia ikustean lasaitu beharrean uzkuritu egiten direnak. Darabilzun hizkuntza aitzakia moduan

hartuta oldartzeko arrazoia aurkitzen dutenak. Gaztea izateagatik, emakume izateagatik, euskalduna izateagatik... babestu behar gaituen hori horrela ez ikustea. Ez da kasualitatea.

Segurtasuna ez baita kontrol kontua. Segurtasuna kaleak bizigarriak izatea da, auzoetan jendea egotea, espazioak partekatutak izatea, zaintza sareak indartzea, prekaritatea murriztea. Segurtasuna da etxera itzultzean beldurrik ez sentitzea, baina baita etxe barruan babestuta egotea ere. Jendeak elkar ezagutzen duen komunitateek segurtasun handiagoa sortzen dute uniformearen presentzia etengabeak baino.

Horregatik, segurtasunaz hitz egitean, agian, ez genuke besterik gabe Poliziaz hitz egin behar, nolako Poliziaz baizik. Behar duguna beste eredu bat da: hurbilagoa, adeitsuagoa, humanoagoa. Herri-tarrak susmagarri gisa tratatu beharrean, komunitate baten parte gisa ulertzen dituen.

Azken finean, seguru sentiarazten gaituen hiria ez da kontrolpean dagoena. Bizirik dagoena da. Kaleetan jendea duena, auzoetan harremanak sortzen dituen, eta boterearen ordezkari konfiantza eraikitzen duena.

Euria ari du oraindik. Kaleak erdi hutsik jarraitzen du, anbulantzia hotsak entzuten ditugu, gugana gerturatzen. Eta berriro galdetzen diot neure buruari: zer da, benetan, segurtasuna? Eta, batez ere, zer aldatuta sentituko gara seguru?

MAÑEN DOMINGUEZ ZABALA
SOZIOLOGOA

«Ez genuke Poliziaz hitz egin behar, nolako Poliziaz baizik. Behar duguna beste eredu bat da: hurbilagoa, adeitsuagoa, humanoagoa»

«Ezinbestekoa da norberak hausnartzea bere posizioak nola eragiten duen»

MAIALEN GOMEZ ETA IRATI SALSAMENDI

Donostiako Bilgune Feministako kideak

Donostiako Bilgune Feministako kideak dira Irati Salsamendi (Aiete, 1991) eta Maialen Gomez (Zubieta, 1996). Martxoaren 8aren harira, azken urteotako oldarraldi erreakzionarioaz, feminismotik egin beharreko autokritikaz eta gizartearen eraldaketaz aritu dira, besteak beste.

📷 Nagore Garmendia Artano

Azken urteotako oldarraldi erreakzionario edo faxistaren aurrean, zer paper jokatu behar du feminismoak?

Irati Salsamendi (I.S.): Azken urteetan ikusten ari garen oldarraldi hori ez da fenomeno isolatu bat; sistema heteropatriarkal, kapitalista, arrazista eta kolonialistaren erreakzio antolatu bat da. Horren aurrean, uste dugu guk feminismotik gehitzeko daukaguna dela herri mugimendu eraldatzaile bat garela,

MariaReinaEskola
Hegan egiteko hezkuntza eta hegoak.

Ametzagana 58 • Egia • 20012 • Donostia
T 943 27 15 96 / mariareinaeskola.com

eta planteamendu politiko jakin bat daukagula.

Maialen Gomez (M.G.): Eskubideen defentsaz gain, proposatzen duguna da bestelako gizarte eredu bat, bestelako mundu eredu bat. Oldarraldi hori erreakzio bat da eta guk jarraitzen dugu, txikitik handienera, proposamen politikoak gauzatzen eta antolatzen, horri erantzuna emateko.

Belaunaldi berriek feminismoa bizitzeko modu berriak ekarri dituzte?

I.S.: Itxura txarra edukiko luke honek, ez balitz diferentziarik ikusiko. Ez dira dena «arrosak eta krabelinak»; inportantea da ere bai autokritika egitea ematen dugun pauso bakoitzaren aurrean. Bai dago gazteen artean halako erreakzio atzerakoi bat, baina, era berean, ikusten dugu gazteek guk aurreko hamarkadetan egindako lanak eta diskurtso oso barneratuta daukatela. Izan autodefentsaren inguruan, izan indarkeriari aurre egiteko orduan, izan klase irakurketa bat egiterako orduan.

M.G.: Baita ere, sexualitatea bizitzeko orduan, beraien identitate propioa eraikitzeke orduan, badago feminismoa bizitzeko beste modu bat. Badago arrasto bat, lanaketa feministak utzi duena, baina ezin da ahaztu badagoela kontrako erreakzio bat, eta datuak daude. Batez ere, gizon gazteen partetik, bai ikusten dugula erreakzio negatibo, antifeminista bat. Baina, aldi berean, eman dira aurrerapausoak eta gazte asko oso potente datoz.

Feminismoaren kontrako diskurtsoak normalizatzen ari direla uste duzue? Non ikusi daitezke, gehienbat?

M.G.: Uste dut gero eta mezu esplizituagoak direla. Instituzioen eta eskuin muturraren onarpen esplizituak. Genero ideologiaren moduko kontzeptuek, uste dut, lortzen dutela feminismotik lortutako eskubideen aldarrikapen asko zalantzan jartzea.

MAIALEN GOMEZ
BILGUNE FEMINISTAKO KIDEA

«Genero ideologiaren moduko kontzeptuek lortzen dute feminismotik lortutako eskubideen aldarrikapen asko zalantzan jartzea»

I.S.: Sare sozialek eta komunikabideek hortan anplifikazio lan handia egin dute, baita ere. Hau da betiko eztabaida: nola erabiltzen diren sare sozialak eta komunikabideak, zeri ematen zaion ahotsa eta zeri ez. Sare sozialen bitartez ere beste diskurtso batzuk zabaltzen dira, eta gu kalean iritsi ez garen leku horietara iritsi dira.

Zer aliantza mota behar ditu gaur

egun mugimendu feministak indartuagoa izateko?

I.S.: Bai Donostian, baita Euskal Herrian ere, mugimendu feministak mende erdi baino gehiago dauka, eta beti izan da oso garrantzitsua aliantza desberdinak jostea. Guk egiten dugun irakurketa sistemikoa da pertsona bakoitzari zapalkuntza diferenteak gurtzatzen zaizkiola, eta aliantzak horren arabera izan behar direla.

M.G.: LGBTIQ+ mugimenduarekin aliantzak egitea ezinbestekoa ikusten dugu, pentsiodunekin eta mugimendu antirrazista ere gero eta antolatuagoa dagoela iruditzen zaigu, Donostian behintzat. Eta ez soilik batera borrokatzeko, baizik eta guk ere gure pribilegioak berrikusteko eta horren aurrean kargu hartzeko.

Nola landu daitezke aliantza horiek desadostasun politiko edo estrategikoak egonda ere?

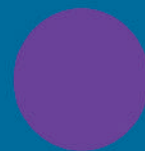
M.G.: Pentsatu nahi dugu kontrako erreakzio horretan ere mailak eta mailak daudela. Euskal Herriko mugimendu feminista eta Bilgunea ez da inoiz egon gatazkaz libre; beti egon dira eztabaidak, postura diferentziak, irakurketa estruktural diferenteak... hor dago subjektuaren inguruko eztabaida, sexu lanaren ingurukoa... baina iruditzen zait beti izan dela mugimendu bat kontsentuen bitartez funtzionatu duena.

I.S.: Inoiz ez diogu beldurrik eduki eztabaidatzeari, horrela egiten delako aurrera. Ez dauka inongo zentzurik,

ILAZKI
EUSKALTEGIA

HABEk diruz lagundua

www.ilazki.eus · Konstituzio plaza, 5 · 943-42 49 10 · ilazki@ilazki.eus

Donostiako Asanblada Feministak antolatutako manifestazioa, 2025eko martxoaren 8an. MAITANE ALDANONDO GABILONDO

bestela. Eta nik, Irati moduan, pentsatzen dut badaudela eztabaida batzuk ezingo direnak sekula kontsentsu batera iritsi baina ez dut sinesten, ezta ere, zatiketan. Iruditzen zait aberasgarria dela eta puntu askotan aliantzak sortzea posible dela baina begi-bistatik galdu gabe zeintzuk diren etsaiak. Kristoren panorama daukagu aurrean; horren aurrean inteligenteak gara eta urteen poderioz ikasi dugu, batzuetan, aliantza batzuk nahitaez egin behar direla.

Zer da zuentzat, gaur egun, Martxoaren 8a: ospakizuna, aldarria ala borroka eguna?

I.S.: Hori lelo bat da, kasik. «Martxoak 8 ez da egun bat, egunero izan behar du Martxoak 8», gizona etortzea lore sorta batekin zure egunarengatik zoriontzera... beti aldarrikatu izan dugu borroka egun bat dela, beste edozein egun bezala, baina bada tresna bat kaleak hartzeko, diskurtsoa zabaltzeko, mobilizatzeko eta gure artean elkartzeko. Baina Bilgune Feministan ere jaien eta plazeraren inguruan lanketa politiko sakona egin dugu, eta uste dut hori ere ospatu behar dela. Izan behar dela lortutakoa ospatzeko egun bat.

Nola aldatu da Martxoaren 8aren esanahia azken urteotan?

M.G.: Greben urteetan, egun hori oso potentea izan zen, eta gauza oso potenteak lortu ditugu. Nik uste dut dela jendeak oso barneratuta daukan egun bat, mobilizazio egun bat, eta bakoitzak bere modura biziko du. Baina jendea kalera ateratzen da, mobilizatzen da.

Nola eraman daiteke feminismoa eguneroko praktiketara?

I.S.: Hasiko bagina zerrenda bat egingen, konturatuko ginatke gauza asko lortu direla, baina beste asko ez. Txikienetik hasita, irakurketa estruktura-

ENBATA

Kale Nagusia, 14 - DONOSTIA

enbatadenda@gmail.com

943424797 - 609314962

www.enbata.eus

Trikuharri

taberna etxea

Matia Kalea 35, Antigua

www.trikuharrijatetxea.com

“

IRATI SALSAMENDI
BILGUNE FEMINISTAKO KIDEA

«Inoiz ez diogu beldurrik eduki eztabaidatzeari, horrela egiten delako aurrera; inportantea da autokritika egitea»

la den heinean, orain arte mugimendu feministak egin dituen lanketa eta aldarrikapen guztiak bezala, zaintza lanen inguruko iraulketa bat behar da. Zaintza lanak banatzea etxean, lan esparruan ere langile gisa zer egin daitekeen, espazio seguruak sortzea, inguruko emakumeak* antolatzea... mila gauza egin daitezke.

M.G.: Irakurketa estrukturala egitea ezinbestekoa da. Ikustea bakoitza nola gurutzatzen duen horrek eta bere posiziotik zer egin dezakeen eta zer egin beharko lukeen. Hausnartzea bere posizioak nola eragiten duen inguruan.

Nola planteatzen duzue zuek aurtengo Martxoaren 8a?

M.G.: Urtero, Bilguneak bere kabuz ateratzen du bere kanpaina, hiri eta herri guztietan koordinatzen gara. Donostian, adibidez, Donostiako Asanblada Feministaren barruan gaude eta hiriburu guztietan antolatu dira manifestazioak. Donostian,

Antiguako tuneletik irtengo da 12:00etan, eta gauza dezente jorratzen ditugu irakurketan.

I.S.: Beti saiatzen gara gure aldarrikapenak bideratzen Donostian pasatzen ari den horretara: hiri ereduak eta prekaritateak nola eragiten digun eta abar. Mila gai daude lotu daitezkeenak Martxoaren 8arekin, eta gehienbat ikusita zein mugimendu geopolitiko dauden, nazioartekotasunera eta elkartasunera deitu nahi dugu.

Zein paper izan behar dute gizonek edo aliatu feministek egun honetan?

I.S.: Martxoaren 8an, urteko beste egun guztietan bezala, beren burua kokatzea. Hartzea ardura irakurketa egiteko, ikusteko nola dauden kokatuta munduan, zeintzuk diren dituzten pribilegioak, kuestionatzea beraien egunerokoan dituzten jarrerak eta kargu hartzea, bai beraiekiko, baita beraien ingurukoekiko ere. ●

«Jesu Kristo dugu erreferente, eta berdintasuna aldarrikatzen zuen etengabe»

IZASKUN FERNANDEZ RUIZ

Emakumeen Aldarria taldeko kidea

Eliza katolikoaren barruan berdintasuna bilatzen du Emakumeen Aldarria talde gipuzkoarrak. Mobilizazioa egin zuten Donostian joan den igandean, eta Izaskun Fernandez Ruiz (Errondo, 1965) Zientzia Erlijiosoetan aditu donostiarra bertan egon zen, taldeko kideetako bat baita. Argi dute helburua: «Berdintasuna ohitura bilakatu dadila».

📷 Beñat Parra Rodriguez

Eliza katolikoan berdintasuna aldarrikatzeko kalera atera zineten joan den igandean.

Martxoaren 8aren bueltan antolatutako ohi dugu mobilizazioa. Espainiako Estatuko 33 hiritan egin genituen

mobilizazioak, bakoitzaren katedralaren aurrean. Eliza katolikoan ematen ez diguten ahotsa altxatzea da mobilizazio hauen helburua, eta horregatik erabiltzen ditugu danborrak, besteak beste. Aterki

moreekin joaten gara, baita ere, irudikatzeak ikusezinak sentitzen garela Elizan.

Zein da zuen aldarrikapen nagusia?

Eliza katolikoan ahotsa eta botoa edukitzea, kudeaketan parte hartzea eta ministerioetara iristeko gizonek dituzten aukera berberak edukitzea.

Zeintzuk dira Eliza katolikoan emakumeek dituzten mugak?

Bi ministerio mota nagusi daude: ordenatzen duena eta laikoa. Frantzisko aita santua hasi zen ateak irekitzen, laikoei aukera emanez akolitoak izateko; emakumeok aukera hori ere badugu. Baina horraino iritsi zen: aitasantutzara iristea ezinezkoa da guretzat, noski, horretarako gotzain izan behar duzulako, eta ezin dugulako ez gotzain eta ez apaiz izan. Beraz, gure aldarrikapena da horretarako aukera edukitzea. Ez da nire aspirazioa kargu horietara heltzea, baina gutxienez aukera eduki nahiko genuke. Izan ere, emakume asko ari gara Elizaren zerbitzuak ematen

eta askok formakuntza teologikoa dugu, baina aldi berean, ikusezin sentitzen gara.

Zentzu horretan, Frantzisko aita santua hasi zen Vatikanoko kargu garrantzitsuetan emakumeak jartzan, baina aurrerapauso gehiago behar ditugu. Besteak beste, nabarmentzekoa da aita santua aukeratzeko prozesuan parte hartzen duten guztiak gizonezkoak direla. Halako gauzetan jartzen dugu fokua, feminismotik, berdintasuna biltzen duelako feminismoak. Biblia hortik ere begiratzea nahi dugu.

«Zein da pobreziaren aurpegi nagusia? Emakume eta neska aurpegia da»

Leon XIV.a aita santua Frantziskoren ildo jarraitzen ari da?

Aipatu izan du 2.000 urtez baino gehiagoz aldatu ez den zerbait aldatzeak arazo gehiago ekar ditzakeela onurak baino, eta arazo handiagoak ditugula mahai gainean. Egia da arazo eta erronka handiei egin behar diela aurre Elizak, baina guk uste dugu elkarrekin landu daitezkeela gai guztiak. Itxaropen handia genuen aita santu honekin, Frantziskoren bidea jarraituko zue-

Emakumeen Aldarria taldeko hainbat kide, joan den igandean. **EMAKUMEEN ALDARRIA**

lakoan, baina, momentuz, geldialdi bat izaten ari da bere agintaldia zentzu horretan.

Leon XIV.aren obrak irakurtzea gustatzen zait, asko idatzi baitu pobreziari buruz, hala nola *Dilexi te* lanean. Baina, hain justu, zein da pobreziaren aurpegi nagusia? Emakume eta neska aurpegia da.

Zergatik dituzue emakumeek muga horiek Elizaren barruan?

Jesu Kristok aukeratu zituen apostolu guztiak gizonak izan zirela da beraien oinarria, baina hori irakurketa bat baino ez da. Egia da hamabi apostolu zeudela, baina

emakume asko egon ziren, patriarkatuaren barruan, Jesu Kristoren ondoan egon zirenak, lagundu ziotenak. Eta Jesu Kristo ere emakumeen ondoan egon zen. Beraz, egiten den irakurketa hori ez zaigu iruditzen nahikoa kontrastatuta dagoenik Jesu Kristok berak zioenarekin: askeak eta berdinak garela.

Zer paper jokatzan dute emakumeek gaur egun Elizan?

Moja komunitateek, nagusiki, lan handia egiten dute; historikoki, oso garrantzitsuak izan dira hezkuntza arloan, esaterako. Edith Stein filosofoak esaten zuen egoera oso

Euskara eroso bizitzeko

DONOSTIA

EUSKARA-IKASTAROAK

Antiguako AEK • Erregezain, 22
943 21 80 88 • antigua@aekeus

Amara Berri AEK • Ordoñez 7 (ARCCO parean)
943 47 45 92 • amara@aekeus

Groseko Irrintzi AEK • Iztueta 3, behea
943 32 76 11 • gros@aekeus

Artzain Onaren katedralaren aurrean mobilizatu ziren pasa den igandean, berdintasuna aldarrikatzeko. **EMAKUMEEN ALDARRIA**

bestelakoa izango litzatekeela zaurgarritasuna ez balitz egon emakumeen gainean une oro, eta, horregatik, bilatzen zuen emakumeen autonomia eta euren burua defendatu ahal izan zezatela.

Zu Elizaren parte zara?

Katolikoa naiz eta Elizaren parte naiz, bai. Zientzia Erlijiosoetan formakuntza daukat eta Elizako emakumeen inguruko gradu amaierako lana egin nuen.

Aipatu duzu pobreziak emakume eta neska aurpegia duela.

Nor da gehien sufritzen ari dena Yemenen, Ukrainan, Gazan,

Iranen...? Goazen lekura goazela, sufrimenduaren muturrean emakumeak eta neskak daude. Herrialde garatuagoetan ere, hori da prekaritatearen eta genero arrakalaren aurpegia.

Aurrerapausoak eman dira urteotan Elizaren barruan berdintasunari dagokionez?

Orokorrean, gizartearen gertu den moduan, Elizan ere lortzen joan gara askatasun maila batzuk, esfortzu feministari esker. Lortu direnean, integratu eta normalizatu dira, baina guk gehiago egin nahi dugu aurrera, berdintasuna ohitura

izan arte. Hori da gure aldarria: *Berdintasuna ohitura bihurtu arte.*

Emakumeen Aldarria da zuen taldea. Nondik dator mugimendua?

Gipuzkoan, Emakumeen Aldarria da taldea, baina Espainiako Estatu osoko taldeekin —Revuelta de Mujeres en la Iglesia mugimenduaren barrukoak— zein kontinente guztietakoekin batera egiten dugu lan. Gure artean, noski, sentsibiltate desberdinak daude, bai taldeen artean eta bai familia bakoitzean. Badaude gaur egun Eliza den moduarekin eroso sentitzen diren pertsonak eta bagaude horren eroso sentitzen ez garenak ere.

Urrats
euskaltegia

www.urrats.eus 943-46 55 93
Karlos I.a, 10 - Donostia

emakumeen eta gizonen berdintasunerako lanikidetzaren erakundea

Guk badakigulako
nondik gatozen:
**GORA MUGIMENDU
FEMINISTA!**

eihera
etengabeko eraldaketan
eihera.eus

Emakumeen Aldarria duela hiru urte sortu genuen, Bizkaiko Re-vueltako ordezkari baten hitzaldi baten ondoren, Gipuzkoako Eliz-barrutian berdintasuna sustatzeko helburuarekin. Jesu Kristo da gure erreferentea, eta berak berdintasuna aldarrikatzen zuen etengabe, emakumeekin egon zen beti.

Zein da zuen jarduna mobilizazioetatik harago?

Alde batetik, otoitz egiteko modu desberdinak lantzen ari gara, modu ohikoetatik harago. Eta, bestetik, ikasgela teologikoak sustatzen ari gara, hainbat emakumezko teologoren parte hartzearekin.

Zuen azken helburua da emakumeak noizbait aitasantutzara iritsi ahal izatea?

Ez dut uste inoiz ikusiko ditudanik emakumeak diakonotzara ere iristen, baina, momenturen batean, uste dut beharrarengatik emango dituztela aurrerapauso gehiago.

Beharko genuke, ordea, behar-ratigatik ez ezik, eskubideagatik ere ematea aurrerapauso horiek.

«Elizak berrikuntza sakona behar du, eta hori berdintasunetik egin behar dugu»

Hain zuzen ere, zailtasun handia edukitzen ari da Eliza apaizen artean belaunaldi erreleboa bermatzeko. Maila praktikoan ere ona izan daiteke Elizarentzat, beraz, emakumeak onartzea.

Halako bidezidorrek laguntzen dute, batzuetan, aldaketak gauzatzeko momentuan. Pausoak ematen ari gara, gero eta gehiago gara, gero eta gehiago entzuten da gure

ahotsa, eta jarraituko gara berdintasunaren alde borrokatzen.

Fernando Prado Ayuso Donostiako gotzainarekin harremanik eduki duzue?

Denbora gutxi darama, eta ez dugu harreman handirik eduki berarekin, momentuz. Ez dut uste berarentzat lehentasunezkoa denik gure aldarrikapena, baina ez digu oztoporik jarri, ezta ere. Migrazioarekin oso inplikatur dago eta duela gutxi esan du ezin dela emakume bat bera ere kalean gelditu. Sentsibiltate handia du pobreziarekin, migratzaileekin, prekaritatearekin, desberdinkeriarekin, diskriminazioarekin, klasismoarekin eta abar. Baina, horrez guztiaz gain, eskatzen dioguna da emakumeok eduki ditzagula gizonak dituzten esku-bide berberak Elizaren barruan. Izan ere, Elizak berrikuntza sakona behar du, zentzu askotan, eta hori berdintasunetik egin behar dugu. ●

OLIYOS
TABERNA JATETXEA

Erregezaintza, 4, Donostia · Tel.: 943-21 49 89

**HERRI AMETSA
IKASTOLA**

www.herriametsa.eus

DONOSTIA 943 39 35 20
Guardaplata bidea, 28

Led Silhouette konpainiaren 'Noces' obrako une bat. **DFERIA**

42 emanaldiz osatutako dFeria bertan da

dFeria arte eszenikoen jaialdia datorren astean abiatuko da. Sarrera asko jada salduta daude, eta urteroko arrakasta espero dute. Led Silhouette konpainiako Martxel Rodriguezekin izan gara.

✦ Xalba Ramirez Cruz

Martxoaren 14tik 18ra egingo dute XXXII. dFeria, Donostiako Arte Eszenikoen Feria. *Legatua* izango da ildo nagusia eta Danimarka herrialde gonbidatua. Kartela Mai Egurzak hasi zuen, eta zoritxarrez zendu zenean, bukatu gabe zegoen, bere lagun eta lankide Raquel Rodenasen amaitu zuen hasierako bozetoa. Horrela, herrialde horretako ordezkari nabaria izango du programazioak, Danish Arts Foundation

eta Danimarkako Enbaxadaren bidez.

Orotara, 31 konpainien 31 ikuskizun eta 42 emanaldi izango dira hiriko hainbat antzeztokitan. Kopuruei dagokienez, ikuskizunen kopuru handi bat (%74) estreinaldia izango da, modu batean edo bestean: bi mundu mailan, hiru estreinaldi Espainiako estatuan eta hemezortzi Euskal Herrian. Diziplinei dagokienez, %48 dantza izango da, beste %46 antzerkia, zirku

ikuskizun bat eta diziplina anitzeko beste bat. Konpainien jatorriari dagokionez, atzerriko konpainiak Italiatik, Taiwanetik, Danimarkatik eta Argentinatik datoz.

Ikuskizun nabarmenetako bat izango da martxoaren 17an egingo duten *Noces* emanaldia, Led Silhouette dantza konpainiak eta Iruñeko Ganbara Koruak elkarrekin taularatuko dutena. Led Silhouette dantzari eta koreografo –«eta orain eszena zuzendari!»– Martxel Rodriguezek azaldu duenez, Iruñeko Ganbara Abesbatzak egin zien Stravinskiren ezkontzekin lan bat sortzeko proposamena, eta «pozik» hartu zuten erronka. Baina ez zen erronka erraza, historia luzea duen lan honekin obra bat sortzea.

Ezkontza berrinterpretatuz

Igor Stravinskik (Errusia, 1882 – AEB, 1971) ezkontzetarako egingo dako pieza famatua berrinterpretatuko du ikuskizunak. *Ezteiak* (frantsesez, *Les nocces*; errusieraz, *Свадебка*) da piezaren izena, eta

Bronislava Nijinska (Errusia, 1891 – AEB, 1972) errusiar dantzari eta koreografo ezagunak dantzarako moldatu zuen.

Rodriguezek azaldu duenez, «iraultzailea izan zen Nijinska. Ordura arte, ezkontza erritua modu berdintzuan errepresentatzen zen; beti, *Grand pas de deux* batekin, amaiera zoriontsua iradokitzen». Nijinskak, ordea, proposamen xumeago bat egin zuen, ulertaraziz, «behartutako ezkontzak ez zirela zoriontasun iturri», alderantziz, «biolentzian» oinarritzen zirela.

Stravinskiren 'Ezteiak' ekarriko ditu Led Silhouette konpainiak Iruñeko koruarekin, 100 urte beranduago ezkontzak «berrinterpretatuz»

Horixe, bada, erronka: «100 urte beranduago, nola irudikatu behar dugu ezkontza bat?». Galdera horri tiraka eraiki dute dramaturgia eta koreografia Led Silhouette konpainiakoek. «Ipui-nen amaierako 'eta zoriontsuak izan ziren' hori gaititu, eta ezkontzaren ospakizun egunaren ostean gertatzen denean jarri dugu arreta, errutinan».

«100 urte beranduago gauza batzuk aldatu dira eta beste batzuk ez. Edo oso motel», uste du Rodriguezek. «Ezkontza behartuez» gain, «maitasun erromantikoa eta bikote ereduak» zalantzan jartzeko aprobetxatzeko erabiliko dute obra, «heteropatriarkatuaren eredu, azken finean». «Gainera, antzokietara joaten den publikoaren zati bati estetika oso heteroa, oso burgesa gustatzen zaio. Portzentaje batean, espero dugu apur bat probokatu dezakeela», gehitu du.

Edonola ere, «oso irekia» izango da interpretazioa. Rodriguezentzat, «ikusle bakoitzaren garunean bukatzen da pieza; antzokira egun horretan eraman duen motxilaren arabera izango da interpretazioa». Norabide horretan, sinboloekin eta irudiekin

'Sísifo' UpArte konpainiaren zirku-ikuskizun garaikide bat da. **DFERIA**

jolastuko dute: etxe barruan gertatzen dena, armairua, erretako baso bat...

Ikuskizunaz gozatzeko aukera

Ikuskizuna ez da nolanahikoa izango. Rodriguezek onartu du «potentea» izango dela, eta «gutxitan ikusten den horietakoa». Ez alferrik. Konpainiako sei dantzariet gain, lau piano jole, bi perkusio jole eta «30 bat lagunez osatutako korua». Korua, gainera, soto batean izango da, eta horrek, «konplexutasuna» gehitu dio lanari.

Hain zuzen, ikuskizunaren «konplexutasun horrek» *Noces* ikusteko aukera gutxi utziko ditu. Rodriguezek azaldu duenez, nazioartetik hainbat proposamen jaso dituzte jada, baina 50tik gora lagunek osatutako emanaldi bat ez da egun batetik bestera mugitzen. Horregatik, zorteko gaude Donostian, emanaldi berezi honetaz gozatzeko aukera izango baitugu, martxoaren 17an.

Sarrerak salgai

Danish dance theatre konpainiaren *Bloody Moon* ikuskizunak inauguratuko du dFeria, martxoaren 13an, Viktoria Eugenia antzokian. Euskal Herriko

konpainiek eta artista donostiarrek ere lekua izango dute. Aipatzekoak dira, besteak beste, *Arizona* (Txalo Produzioak) – Aitziber Garmendia eta Jon Plazaola aktoreekin –, *52 hertz* (Ados Teatroa) – Ainhoa Aierbe eta Dorleta Urretabizkaia aktoreekin –, *Cantando bajo las balas* (Luna Hiena) – Ane Gabarain aktore protagonistarekin –, *Tupper* (Osa + Mujika) eta *Desobedienteak 18/98* (Tanttaka Teatroa) – Miren Arrieta, Aiora Enparantza eta Klara Badiola aktoreekin, besteak beste –.

31 konpainiaren 42 emanaldi izango dira eta azken sarrerak salgai daude webgunean eta antzokietako leihatiletan

Egitaraua osorik kontsulta daiteke dFeriaren webgunean. Sarrerak, berriz, webgune horretan bertan eskuratu ahaliko dira, eta Viktoria Eugeniako eta Antzoki Zaharreko leihatiletan. ●

Bost urte Pepe Rei gabe

'Egin'-eko ikerketa taldeko Dabi Mendizabal, Edurne San Martin, Ahoztar Zelaieta eta Pepe Rei, 1997an. E. SAN MARTIN

Bost urte beteko dira martxoaren 9an Pepe Rei hil zela. Galiziarra sortzez, Donostian egin zuen bere bizitza osoa, kazetaritza konprometituaren eredu erraldoiak. Joan Mari Irigoienek hitzekin oroitu dezakegu: «Ni ez naiz erregezalea, / ez, / baina biba Pepe Rei!».

Xalba Ramirez Cruz

Hiriak izan duen kazetari ezagunenetakoa bat izan zen Jose Benigno Rey (Ourense, Galizia, 1947- Loiola, 2021) Pepe Rei gisa ezaguna. 2001ean, gurpildun aulkian utzi zuen istripu gogor bat izan ostean, bere lana asko murriztu zen, boterearen pozerako.

Edurne San Martin kazetariak (Eibar, 1968) oso ondo ezagutu zuen Rei. *Egin*-eko ikerketa talde famatuan izan zen Reirekin batera. Lau eskutara idatzi zuten, hain zuzen, *Egin investigación*,

otra forma de periodismo liburua (Txalaparta, 1998). Bertan kontatzen dute, besteak beste, *Egin* itxi egin zutela Donostiako falangisten talde batean infiltratzea lortzeaz zirenean.

«Intxaurrendoko bere etxean idatzi genuen liburu hura», gogoratu du San Martinek: «*Egin* itxi zuten, eta memoria lan izugarria egin behar izan genuen, ahanzturan gelditu ez zedin». 1990eko hamarkadan, San Martinek Eibarreko *Egin*-en delegazioan egiten zuen lan, eta igandetean, Herna-

niko erredakziora joaten zen, kirolak jarraitzen. Rei zen garai hartan kiroltako erredakzio burua. «Baina kirola baino gehiago interesatzen zitzaion ikerketa, eta halaxe, gutxika joan zen ikerketa talde famatua sortzen».

Kaleko kazetaria

Pepe Reiren kazetaritza estiloa argia zen: «Ez zen prentsaurreko eta teletipoetako kazetari bat. Kaleko kazetaria zen». Hori, bai: «Oso *kañeroa* zen. 24 aritzen zen lanean. Kafe bat hartzen bazuen, ziur zela informazio berriren bat bilatzeko asmoa zuelako... Eskerrak garai hartan ez zegoen sakelakorik!», dio San Martinek.

Kazetaritza ereduak ez ezik, ikuspegiak ere kezkatzen zuen Rei: «Ustelkeria mahai gainean jarri nahi izan zuen». Nahi... eta

egin. EAJren hainbat ustelkeria kasu argitara eman zituen, hala nola txanpon makinaren kasu sonatua: «Garai hartan, harri bat altxatzen zenuen eta EAJ zegoen azpian, beti, edo ia beti».

Horren harira, «desprestigio» kanpaina izugarria jasan zuen EAJren aldetik. ETA zen aitzakia, baina San Martinek argi du benetako arrazoia bere kazetaritza eredu «konprometitua» zela: «Min handia egiten zuen. Urteekin ohitu egin gara ustelkeria kasuen ikerketetara, baina Pepe zen bakarra kazetaritza eredu horrekin. Egun, adibidez, eskusiba gehienak alderdi batek filtratzen ditu, beste bati min egiteko. Gu ez ginen inorekin ezkontzen».

Pepe Reiren kazetaritza estiloa argia zen: «Ez zen prentsaurreko eta teletipoetako kazetari bat. Kaleko kazetaria zen»

Ez hori bakarrik. Kazetaritza eredu «zorrotz» bat zen muina: «Aurrean oso zezen handia genuen. Justizia ere erabiltzen zuten gure kontra. Salaketak eta kereilak etengabeak ziren. Oso lotuta ez bagenuen, bagenekien zer zegoen. Oso-oso kontrastatua eta egiaztatua egon behar zen guztia. Argitaratu genuen guztia zen egia: dokumentatua eta frogatua, hari fin-finarekin josia». Kontrakoa ere: «Gauza asko jakin arren, frogatu ezin genituenez, gordeta gelditu ziren. Gure abokatuak beti genituen gainean, badaezpada».

Edonola ere, Reiren bulegoa behin baino gehiagotan miatu zuen Poliziak, Espainiako Gobernuaren eta Eusko Jaurlaritzaren aginduz. 1994an atxilotu zuten ETArekin kolaboratzea leporatuta, eta handik hiru urtera errugabetu

2019an, fisikoki gaizki egon arren, Korrikaren lekukoa eraman zuen Loiolan. **PEPE REI AURRERA**

zuten. 1998an, Baltasar Garzon epailearen aginduz, *Egin* itxi zute-nean ere atxilotu zuten. Ondoren, *Ardi Beltza* proiektua zuzendu zuen, baina hori ere itxi egin zuen Garzonek eta Rei espetxeratu, EAJk eta EGik zabaldutako mantra batek kriminalizatu ostean: «Pepe Reik apuntatu, ETak tiro egin». Epaileak arrazoia eman zion Reiri. Kartzelan igarotako denbora ez zioten itzuli eta itxitako hedabideak ez zituzten ireki.

Donostiarra eta galegoa

«Donostia maite zuen. Urte asko eman zituen bertan». 1970eko hamarkadaren amaieran iritsi zen hirira, *La Voz de España* hedabidera lanera –frankismoaren mende zegoen hedabide lokala–. Trantsizioko lehen urteetan, hedabide horretako langile ezkertiarrek indarra zutela eta, UCDren gobernuak kazeta itxi, eta «interes publikoko» beste baten alde egin zuen: *El Diario Vasco*. Hor, Pepe Reik, *La Voz de Euskadi* sortu zuen, langile kooperatiba batek osatutako tokiko hedabidea, 1983an. Urtebete besterik ez zuen iraun.

Bere donostiartasuna ez zen, ordea, «batere folklorikoa». Eta «danborradan eta San Tomasen ez zenuen ikusiko. Baina Intxaurrondo Zaharrean, Zulo Zahar elkartean afaltzen, edo hor inguruan, bai. Donostiartu zela esango nuke». Hori bai, Rei gogoratzeko orduan, San Martinek baditu bes-telako adjektiboak: «Oso galegoa zen. Galego totala. Definizio zabalean: Egoskorra. Garbi zuenean hara zihoan, iparra garbi. Eta oso-oso-oso Celta zalea zen. Beti esaten zuen Coruñaiko Deportivo eta Celtaren artean klase borroka bat zegoela, Celta zela langileen futbol taldea».

«Orain nostalgia apur batekin oroitzen dut», dio San Martinek: «Kristoren erreferentea eta kristoren eskola. Tipo maitagarria zen. Pandemia baten erdian joan zen, agurrik esan gabe». Egun, berak egindako lanarekin jarraitzeko beharra nabarmendu du: «Ahoztar Zelaieta saiatzen da, baina hedabideek ez dute eredu hori sustatzen...». Bere jarrera ere badu gogoan: «Beti esaten zuen: 'Zaunka dabilta, aurrera goazen seinale'». ●

> 2026-03-10 // 2026-09-06

Erakusketa

San Telmo Museoa

Zuloaga Plaza, 1
20003 Donostia
santelmomuseoa.eus

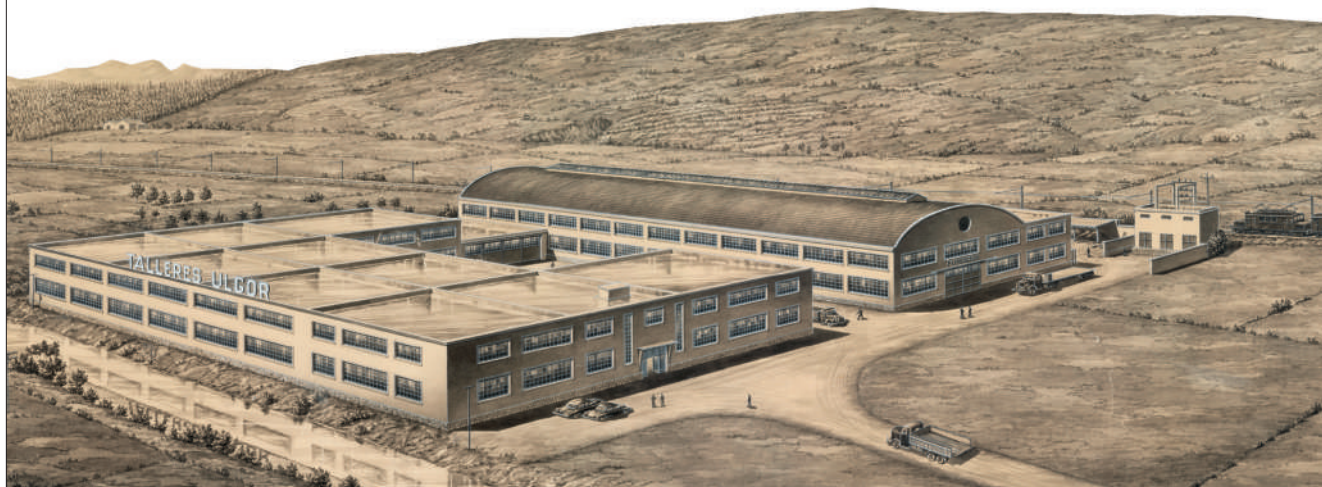
Barreiatutako paisaiak

Gerardo D'Abrairaren industria-marrazkiak

STM
San Telmo Museoa

DC
DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN

DC
donostia
kultura

#GoazenNeskak

**Donostia
emakumezkoen
kirola da**

donostiakirola.eus

**Donostia
Kirola**

‘DEKORATUA’

Zuzendaria: Alberto Vazquez · **Urtea:** 2025 · **Herrialdea:** Euskal Herria-Espainia

✎ Ander Makazaga

Pastel kolorea du infernuak

Gortina gorriak zabaldu eta kamera-rekin batera murgilduko gaitu Alberto Vazquez zinemagile galiziarrek Alma korporazioak menderatutako lurraldean. Ozzeko mundu koloretsua dirudi, edota Chihirok deskubrituko duen fantasiako unibertsoa. Baina laster konturatuko gara George Orwellen begia dugula zaindari, edo, hobeto esanda, zelatari. «Jendea antzezten ari da, gu zelatatzan ari dira. Aske izan nahi dut», adituko diogu esaten Arnold sagutxoari, eta ez zaio arrazoirik falta;

bada hor nonbait (herritar soilen) bizitzaren antzeppenaz disfrutatzen ari den norbait.

Vazquezek eta Uniko ekoiztetxe bilbotarrak elkarlanean sortu duten film berrienak 2016an Goya saria irabazi zuen izen bereko film laburra du abiapuntu. Baina hazkundea ez da soilik metraje kontua. *Unicorn Wars* (2022) filmeko unibertso satiriko eta likatsua berreskuratu eta finduko du: estetika gotikoa, arrosa, berde eta urdin tonu pasteekin estalia; existentzialismo ironikoa; umore beltz kirurgikoa.

Animaziozko film luze onenaren Goya saria irabazi berri duen *Dekoratua* obrak (euskaraz ikusgai, Primeran-en) arimarik gabeko pertsonaiak jarriko ditu erdigunean: ia identitaterik ere gabeko izaki zapalduak, pobreak, ordezkagarriak. Hasiera-hasieratik dakigu txotxongiloak direla, sistema kapitalista bortitzaren hari ikusezinek gidatutako panpinak: «Mundu honetan ezinezkoa da amets egitea» / «Ez dakit nor naizen, agindu didatena egiten dut», aitortuko du Arnoldek. Maria emaztearekin bizi

da, baina bizikidetza ere dekoratuaren parte da: maitasun harremana haustear dago, bankuak etxea kenduko die, Arnold langabezian dago, eta badirudi ez dagoela bera onartuko duen enpresarik. Lanik gabe ez dago identitaterik; identitaterik gabe ez dago duintasunik.

Eta norentzat tragikomedia hau? Guretzat, noski. Ikuskizuna irentsi bitartean, interpelatuta sentituko gara, deseroso; politikak eta xamurrak irudituko zaizkigu animaliatxoak (sagutxoak, azeriak, usoak), baina kontuz: maltzurak dira, eta, batez ere, patetikoak. Hala, gizarte indibidualista eta botere zalearen motorrari kritika zorrotza planteatuko dio *Dekoratua*-k, botere harremanei, alegia: lan jardun duinik eza, langabezia, alienazioak eragindako barne suntsiketa (antsietatea, malenkonia destruktiboa, larritasuna), etxebizitzaren espekulazioa eta pobreenganako gorroto moralista. Zoriontasuna ez da desagertu; sistematikoki ezabatu digute.

Ez diot nik, Arnoldek baizik: «Ez dakit nor naizen, agindu didatena egin dut».

Mondragon
Unibertsitatea

KALITATEZKOA

BERRITZAILA

PRAKTIKOA

ATE IREKIAK UNIBERTSITATE GRADUAK

INGENIARITZA

- Arrasate MARTXOAK 7
MARTXOAK 14
- Goierri-Ordizia MARTXOAK 11
- Galarreta EKO Campus MARTXOAK 14
- Bilbao AS Fabrik MARTXOAK 14

ENPRESA KUDEAKETA

- Bilbao AS Fabrik MARTXOAK 7
- Oñati MARTXOAK 7
- Bidasoa-Irun MARTXOAK 7

EKINTZAIETZA

- Bilbao BBF APIRILAK 23
- Bidasoa-Irun APIRIALK 23
- Oñati APIRILAK 23

HEZKUNTZA

- Eskoriatza MARTXOAK 7
- Bilbao AS Fabrik MARTXOAK 7

KOMUNIKAZIOA

- Aretxabaleta MARTXOAK 7

HUMANITATEAK

- Bilbao AS Fabrik MARTXOAK 7

GASTRONOMIA

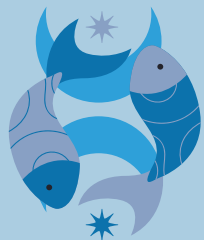
- Basque Culinary Center
- Donostia MARTXOAK 7

Eman izena!

www.mondragon.edu/ate-irekiak-graduak

LEARNING
FROM
REALITY

PISCIS

Otsailaren 19tik martxoaren 20ra

Sentikortasunaren eta irudimenaren aroan zaude. Martxoan, ametsak eta errealtatea nahastuko dituzu, mistiko ibiliko zara. Arte edo sormen jardueretan arrakasta handia izango duzu, horrek maitasuna ere ekarriko dizu. Baina gogoratu: fakturak ez dira metaforak. #osasunaetaogasuna

Zure kanta: *Irudimena, Otxo*

AQUARIUS

Urtarrilaren 20tik
otsailaren 18ra

Idea berritzaileak dituzu buruan. Berritzaileegiak, agian. Lankideek arraro begiratzaz bazaituzte, beraien arazoa da. Lagunartean inspirazio iturri izango zara. Martxoak sormena piztuko dizu eta bide berriak irekiko dira lantokian, lagunartean eta lbaetako jaietan. #piztu

Zure kanta: *Sortuz, Zea Mays*

ZAPABURIUS

Otsailaren 29tik 31ra

Entzuten duzu, Zapaburius? Igelen kroaka da! Bertan dira lbaetako jaiak! Prestatu begidun txapel berdea eta jaitsi Lautximenetara, Mojito & Patxaran zain dituzu. Negu amaiera lasaia nahi zenuen, baina *izorrai!* #arinrintafandango

Zure kanta: *Dantzalekuan, Gozategi*

ARIES

Martxoaren 21etik
apirilaren 19ra

Martxoak *Go!azen*-eko pertsonaien moduan hasiko duzu, *delulu*. Energia sobran izango duzu, baina ingurukoek segurtasun uhala jartzea gomendatuko dizute. Denok ez gaude zure aldarte berean. Pentsatu pixka bat zein egoeratan zauden eta gero gerokoak. #ikusietaikasietaondoentzun

Zure kanta: *Oxigenoa, Nøgen*

TAURUS

Apirilaren 20tik
maiatzaren 20ra

Egonkortasuna maite duzu, baina martxoak *plot twist* txiki bat dakar zuretzat. Lasai, ez zaitu guztiz suntsituko, baina argi ibili. Tentazioak agertuko dira eta, maitasunean, goxotasunak irabazi dezan komeni zaizu. Zuk erabaki zer suntsitu. #bainaerabaki

Zure kanta: *Tentazioa, Martxoak 31*

GEMINI

Maiatzaren 21etik
ekainaren 22ra

Zeinen ondo, udaberria dator! Arazoa? Oraindik hotz egiten duela. Saiatu zure mingaina ere hotz mantentzen eta saihestu sekretu gehiegi zabaltzearen artea. Lagunartean protagonista izango zara, beti bezala. Martxoan gakoa: egin tokia besteei. #egozentrik

Zure kanta: *Udaberria, Iker Lauroba*

CANCER

Ekainaren 23tik
uztailaren 22ra

Zure emozioak Netflixeko telesail bat balira, *Bridgerton* zara. Martxoak barne bidaia bat izango da, dragoi baten gainean egindako bidaia, gorabehera izugarriak, alegia. Etxea eta gertukoak izango dira zure babeslekua. Intuizioak behar duzuna emango dizu, entzun iezaiozu. #zedemontrea

Zure kanta: *Babesleku, Ezepez*

LEO

Uztailaren 23tik
abuztuaren 22ra

Azkenaldiko eguzki egunek eta tenperatura igoerak asaldatuta zaituzte, Leo: aspaldi baino hobeto ikusten zara ispiluan, erakusleihoetako islan bilatzen zara, une oro. Ez da zure ueste hutsa, eguzkiak oso ondo egin dizu. #armatiropum

Zure kanta: *Soy Rico, Dupla*

VIRGO

Abuztuaren 23tik
irailaren 22ra

Martxoan ez arre, ez so, Virgo. Hego haizeak tontotu zintuen aurreko astean eta ezin lurreratu ibiliko zara ia hilabete osoan. Udaberria hastearekin batera haizatuko da giroa. #taorainzer

Zure kanta: *Ihes egitea zer den, Kerobia*

LIBRA

Irailaren 23tik
urriaren 22ra

Eskolatik haurrek ekarritako zazpiehun bakteria eta germenek habia egin dute zure sabel, ezdarri eta biriketetan, Libra. Martxo hasieran atsedean hartzea ondo etorriko zaizu, hil amaieran asteburu pasa joan nahi baduzu. Mendiak birikak zabalduko dizkizu. #gaurlasaibiharjai

Zure kanta: *Orain barre orain negar, Ruper Ordorika*

ESKORPIUS

Urriaren 23tik
Azaroaren 21era

Urteetan zehar pilatzen joandako eta inongo erabilerarik ez duten gauzak botatzen hastea dagokizu udaberriarekin batera, Escorpius. Bai, bota egin behar dituzu txosnetako basoen herena, auskalo zein tabernako zapien kutxa eta zure maitale horrek oparitutako argimutilla. #garbiroetakilarki

Zure kanta: *Bada zer bait zure atzean, Mugan*

SAGITARIUS

Azaroaren 22tik
abenduraren 21era

Sagittarius, *maiti*, ez da hego haizea, ezta alergia ere. Tentelduta zaude aspaldian, oinek lurra ukitu gabe ibiliko bazina bezala. Ez dakizu ilea den, ezpainak diren edo ohean zurekin kateatzeko moduagatik den, baina muintaraino harrapatuta zaude. Eta bera ere bai. Esaiozu. #haizehegohaizeero

Zure kanta: *Zurea da, Baobabs Will Destroy Your Planet*

CAPRICORNIUS

Abenduaren 22tik
urtarrilaren 19ra

Capricornius maitea, ezingo duzu inoiz sendatu ibuprofenoak lau kafi eta bi zigarrarekin konbinatzen badituzu. Hartu asteburu lasai bat eta mimatu zaitez. Bueno, ez, mimatu zaitzatela. #gelditapentsa

Zure kanta: *Hasperen, Aguxtin Alkhat*

Dantz Network Congressen artxiboko argazkia. DANTZ

Hitzaldiak, lan saioak eta kontzertuak, Dantz Network Congressen

Asteazkenean hasi zen Dantz Network Congress jaialdia Donostian, eta «musika elektronikoaren nazioarteko industriaren topagune» da hiria egunotan.

✦ Xalba Ramirez Cruz

Dantz Network Congress kongresuak hainbat herrialdeko artistak, jaialdiak, zigiluak, erakundeak eta kultur

eragileak bildu ditu, hitzaldiak, mahai inguruak, prestakuntza, *networking* jarduerak eta *showcase*-ak uztartuz. Ardatz profe-

sionala atzo eta gaur garatzen ari dira Kursaaan, eta programazio artistikoa Saguesera (Dantz Stage) eta La Cripta aretora zabalduko da egunotan, jaialdia ixteko. Baiezta-tutako izenen artean nazioarteko erreferenteak daude, hala nola Carl Craig, Cristian Varela edo Renaat Vandepapeliere, Fabric (Londres), ADE (Herbehereak) edo Sonar+D plataformekin lotutako profesio-alekin batera.

Astelehenean egindako aurkezpenean azaldu zutenez, Dantz Network Congress kongresua «industria elektronikoan ezagutza, berrikuntza eta lankidetzak trukatzeke funtsezko gune gisa finkatzen da», eta, gainera, nabarmendu zuten Donostiaren nazioarteko proiektzioa indartzen duela.

Programak hainbat gai jorratzen ditu, hala nola sektorearen ekonomia, kultur politika berriak, jaialdien zeregina, adimen artifizialak musika ekoizpenean duen eragina eta industrian dagoen berdintasuna, Mujeres en la Industria de la Música (MIM) elkartearen parte hartzearekin.

Dantz egitasmoa Enbaxadore Donostia izendatu berri dute, eta ekitaldiak Unescokiko Lankidetzarako Espainiako Batzorde Nazionalaren babesa du. Ekitaldi guztietarako akreditazioak eta sarrerak eskuragarri daude *Dantz-network.com* jaialdiaren webgune ofizialean. ●

ERAKUSKETA

'NORGEHIAGOKA'

Azken egunak dira Zirimararen *Norgehiagoka* erakusketa ikusteko: martxoaren 9an kenduko dute. Idazle, kirolari eta kultur eragileen testuek eta zenbait argazkik osatutako erakusketak kirolean nagusituen espezializazio eta lehiakortasun goiztiarra zalantzan jartzen du.

Ernest Lluch Kultur Etxea

OSTIRALA 6

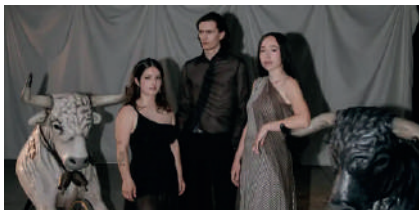
AUDIENCE · 20:00

Audience rock, blues eta folk taldeak joko du Tabakaleran; 12-15 euro.

'EUSKAL MUSIKA ETA EMAKUMEAK' · 19:00

Udalaren Musika eta Dantza Eskolak euskal musika eta emakumeak izango ditu ardatz, Intxaurren Kultur Etxean eskainiko duen kontzertuan.

GURE AHOTSAK · 19:30

Gure Ahotsak egitasmoaren barruan, Miruak joko du gaur Antzoki Zaharrean eta Neomak-ek bihar Viktoria Eugenia antzokian. Sarrerak Donostia Kulturaren webgunean daude salgai.

IBAETAKO JAIK

Joan den astean egin zuten Aingeru Zaindarien ermitako erromeria, baina asteburu honetan ospatuko dituzte bere horretan Ibaetako jaiak: kontzertuak, haurrentzako jolasak eta abar. Egitaraua gure webgunean kontsultatu dezakezue.

THE DONKEY RIDERS · 20:00

The Donkey Riders blues taldeak bere disko berria aurkeztuko du Altxerrin; 12 euro.

LARUNBATA 7

DONOSTIA PROG TECH METAL FEST · 20:30

Persefone, Hilotz eta Mise en Abyme metal taldeek joko dute Larratxo Kultur Etxean; 17-20 euro.

'ITSAS ANIMALIAK SORTZEN' · 11:30

4 eta 12 urte bitarteko haurrentzako ikastaroa antolatu dute Euskal Itsas Museoan; 3 euro.

PABLO MAZA 4TET · 20:00

Pablo Mazaren jazz laukoteak joko du Altxerrin; 5 euro.

IGANDEA 8

ALVARO GAVIRIA ETA PAUL SAN MARTIN · 20:00

Bikote donostiarrak blues kontzertua eman- go du Altxerrin; 5 euro.

ARTE AZOKA · 10:30

Arte azoka jarriko du Bulebarrean Gipuzkoa- ko Artisten Elkartek, 14:30era arte.

'IRRINTZI KOMEDY KLUB' · 12:00

Umore jaialdiaren barruan, Esti Curiel, Maria Cruickshank eta Uri Garin umoregileek ikus- kizuna eskainiko dute Convent Gardenen.

TXISTULARIAK · 12:15

Ohiko dianaren ostean, Donostiako Udaleko Txistulari Taldeak kontzertua emango du Santa Maria basilikan.

HURRENGO ASTEAN...

ASTEARTEA 10

BATURA ZIKLOA · 19:30

Alexandre Da Costak eta Josu Okiñenak biolin eta piano kontzertua eskainiko dute Viktoria Eugenia antzokian. Sarrerak 15 euroan daude salgai, Donostia Kulturaren webgu- nean eta antzokiko leihatilan.

ASTEAZKENA 11

'HITZ TRUKEA' · 19:30

Intxaurrendoko 36. Emakumeen Astearren barruan, *spoken word* eta bertso emanaldia eskainiko dute Laura Samek eta Alaia Martinek Intxaurren Kultur Etxean.

OSTEGUNA 12

MINTZODROMOA +

MINTZANET · 10:00 + 11:00

Bagera elkarteak euskaraz aritzeko saioa antolatu du San Telmo museoan. Izena eman behar da, mintzalaguna@bagera.eus emailera idatzita.

Parketarrak

Egunik onenak,
elkarrekin euskaraz jolasean

hezten
aisialdi
euskaltzalea

DONOSTIA

Otsailaren 23tik martxoaren 13ra

Asteko egun guztietan,
auzoetako parke eta plazetan.

Adina:

Zabu-Zibu, 3-5 urte.
Txirrintxon 6-9 urte.

Orduak eta lekuak:

www.donostiaeuskaraz.eus

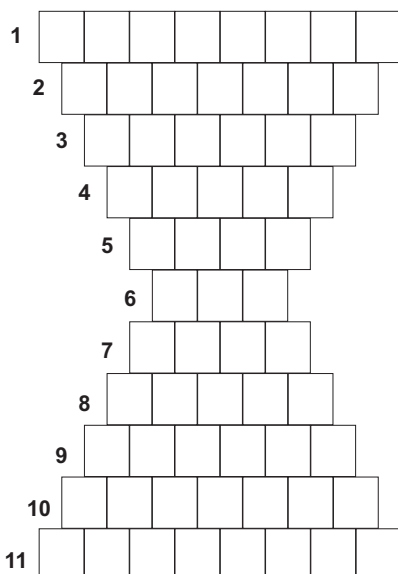
DENBORA-PASAK

HITZ GEZIDUNAK

	◆ Izena ▼	Bizia galdu ▼	Toka eta noka ▼	Ortzi ▼	Ikasketa ▼
	Azalpenak	Garraiatze	Arrain jateko on	Garbaita, damutasuna	Aipatu
	▶	▼	▼	▼	▼
	Berritsua ▶				
	Bihak, aleak				
Ibai ahoak ▼	Sugar ▶ ▼		Ez zorrotz ▶		
Areto bateko lurra	Maiatza		Ubidearen hasieran		
▶	▼		▼	Urania ▶	Kanpo, landa ▶
				Txalupetako eserlekuak	... de Janeiro
◆ Deitura ▶				▼	▼
Emakume izena					
▶			Lotan ▶	Izquierda Unida ▶	Moduak
			Biloa	Su	
Bi eta bi ▶		Irun erromatarra ▶	▼	▼	Bokala ▶ ▼
Fidel		Zelai			Edo
▶		▼	Estekatu ▶		Ez eme ▶ ▼
			Bokalik gabeko otadia		Non atzizkia
Auzapez, mera ▶			▼	Zatia ▶	▼
Bizkaiko ibaia				Azkeneko letra	
▶		Pluralean, urtarotako bat ▶	▼		

◆ Disko jartzaile donostiarra

GOITIBEHERA

Goiti eta beheiti letra bat gutxiago edo gehiago du asmatu beharreko hitzak.

[1] Moduren batean. [2] Arrantzako sare mota luzea eta sakona. [3] Bizkaiko udalerria, Enkarterrin. [4] Gure hiriko pilotalekua. [5] Musika ikurra. [6] Zintzoa. [7] Zangoaren muturrean. [8] Sorbalda. [9] Dirua jokatzeko etxe. [10] Zipreko hiriburua. [11] Silizioaren eratorria, industrian, kirurgia plastikoan eta eraikuntzan erabiltzen dena.

AURREKO ASTEKO ERANTZUNAK

M	G	J	J	S
L	A	R	R	I
L	I	R	I	T
L	Z	O	R	N
S	A	M	I	N
N	I	K	E	L
G	A	R	I	S
B	A	N	A	T
D	E	M	A	U
S	O	E	R	I
D	A	N	T	Z

3	9	5	4	6	2	1	7	8
6	1	8	9	7	5	3	2	4
4	7	2	8	1	3	5	9	6
8	4	7	5	9	1	6	3	2
1	6	9	3	2	4	8	5	7
5	2	3	7	8	6	4	1	9
2	5	4	6	3	9	7	8	1
7	3	1	2	4	8	9	6	5
9	8	6	1	5	7	2	4	3

HITZAkide en TXOKOA

Parte hartzeko sartu
Irutxulo.hitza.eus/hitzakide helbidean, **ZOZKETAK** atalean.

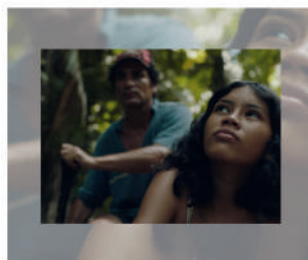
Zozketak

Gipuzkoa Basketen eta Palentziaren arteko partida ikusteko sarrera bikoitza

'Oihu bat Palestinara' ekimenerako sarrera bikoitza

'Manas' filma ikusteko sarrera bikoitza

Martxoak 8

euskal herriko
bilgune feministak

Euskal Herriko Bilgune Feministaren urtebeteko harpidetza

Hilabetekoa

La Perlarako sarrera bikoitza

Hilabetekoa

Urdaibai Bird Centererako bi sarrera bikoitza

Hilabetekoa

Leitzaran ferrata biderako sarrera bikoitza

Asteko zozketen epea:

Martxoaren 10a, asteartea.

Saridunen izenak:

Martxoaren 13a, ostirala.

Hilabeteko zozketen epea:

Martxoaren 6tik 23ra, 12:00ak arte.

Saridunen izenak:

Martxoaren 27a, ostirala.

Saridunak

Gipuzkoa Basketen eta Fuenlabradaren arteko partida ikusteko sarrera bikoitza:

• Julia Badiola Zubillaga (Parte Zaharra).

Neomak-en kontzerturako sarrera bikoitza:

• Pili Arroyo Iruretagoiena (Zubieta).

Miruaen kontzerturako sarrera bikoitza:

• Luxia Iriondo Barandiaran (Gros).

Saria nola eskuratu jakinarazteko, Irutxuloko Hitza jarriko da harremanetan saridun guztiekin.

Harpidetza zaitez Irutxuloko Hitzara eta gozatu abantaila guztietaz!
Irutxulo.hitza.eus/hitzakide/izan

MARTXOAK 8

